

KKJ MT 385

Vaivara

1973

Seri Ross

**для
тетрадей**

KKJ MT 385

Helilindistatud murdepalu
Vaivara kha Udrja külast

Lindistanud 1973.a. ja
litereerinud 1979.a.
Evi Ress. Kontrollivalt
kuulanud Mari Must

* sõnad sedeldatud (A. Kiuts)

Sisukord

Saateks

I - IIEMH 2118

1. Kalapiiugist	lk. 1
Jääpiiugist	6
Külmamarkust ja sellega	
kauplemisest	8
Suvilise hobuse ostmine kaadatt	13
Nel jääpiiugist. Spardustest	
jääl	14

EMH 2119

Kalamehi talirüüetusest	21
Lõhepiiugist	25
Silkrude kauplemisest	27
Paatidest. Merelkäimisest	29
Piiugikohtadest. Kalasaagist.	
Kalade lugemisest	33
Kalade suitsetamisest	34
Kilgid, norrid, merenatt	35

Angerjapüügist	36
Veele kalapüügist ja merel- käigust	38
Venna surm Ameerikas	41
Sõjas	42
Vilmasest sõjast. Sõjapaas	46
"Matson"	49
Kaisevõtt	51

EMH 2120

Ilmaennustusi	52
Tõrnis. Mere võimuses	54
Kupp. Tõrnilatter. Võrkude kivistamine ja merre laskmine.	
Saagist	58
Kupp. Kupu ligarka	63
Paat veilastis. Kalameeste uppuimine. Vonga võimuses	64
Sõu- ja seilivene. Üksinda randatulek	66
Vene tegemisest. Mootor- ja seilivenest. Seilivenega sõitmi- sest	68
Noodapüügist	73
Rüsa. Kakuam. Serb. Peetri- löhe. Rüsa trühendamine	74

EMH 2121

Võõras vene	79
Õdedest- vendadest	80
Hüüdnimesid	83
Ühtekuuluvustunne. Omakohus	
hobusewargaile	87
Kohtust	90

x x x

Jaanitulest	92
Pulmanaljadest	93
Võrku de tõrvamisest	95
<u>Kallaspappi</u>	96
Viidikad - angerjasööt. Sump	97
Noot. Verot	98
Süüast	99
Liivalest ja kivikammel	101
Liõisa meri	103
Põllutööst	104

EMH 2122

Kolhoosist	106
Lüüast	109
Veel kolhoosis kalapüügist	112
Jää tekkinisest. <u>Jäärüüdüd.</u>	
Teevüdad jääle	113

Sõjapaest tagasi	117
Võrgusilma suuruselt	119
Võrude purunemine. Võrude otsimine	120
Kalade kauplemisest.	
<u>Pritsniegid</u>	121
Oma majapidamise alusta- mine. Maja ehitus	123
Raudseodest	127
Suvilatest	128

oma kodumälast. See on ka selgeks märgiks sellest, et Väivara murru-
kut enam kuigivõrd 60-ndate aas-
tate algupoolel, kui A.R. keelejuhi-
na leiti, ei kõneldud.

A.R. on hea lühia keelemurde
kõneleja. Loomulikult on tema kee-
les juba ka ajakajalist, assimi-
leeruvat. Tema keeletarvituses esi-
nevad nii vana tulo kui ka
uus tuleks, tulemo ja tuleme,
ka, caaas ja ka, aak jne. Mõnin-
gatele kõikevõrrele on tekstis alla-
kirjutsutustega tähelepänu juhitud.
Tuleks mainida, et oma mõju on
olnud ka abikaasa Anette Raud-
soo ^(s. 1901) keelel, kes on pärit Väivara
murraku õ-alalt, Ilustjõelt.

Mõningaid raske on olnud
litereerijal lõpuvokaalide tähistu-
sega, mis kuulduvad erakordselt
tühmide ja lühikestena. Kuna eks-
perimentaalfoneetika pole selles kiir-
muses oma sõna öelnud, on siin
kasutatud tähistusena lühiduse
märki (tulemä ~ tulemä).
Sevi Ross

oma koduküllast. See on ka selges
märgiks sellest, et Väivara murra-
kut enam kuigivõrd 60-ndate aas-
tate algupoolel, kui A.R. keelejuhi-
na leiti, ei kõneldud.

A.R. on hea lüdrä keelemurde
kõneleja. Loomulikult on tema kee-
les juba ka ajakajalist, assimi-
leeruvat. Tema keeletarvituses esi-
nevad nii vana tulo kui ka
uus tuleb, tulle ja tuleme,
ka, iagaa ja ka, iagaa jne. Mõninga-
gatele kõikevõistele on tekstis alla
krüpsutustega tähelepänu juhitud.
Tuleks mainida, et oma mõju on
olnud ka abikaasa Anette Raud
see ^(s. 1901) keelel, kes on pärit Väivara
murraku õ-alalt, Ilustjõeelt.

Mõningaid raske on olnud
litereerijal lõpuvokaalide tähistu-
sega, mis kuulduvad erakordselt
tühmide ja lühikestena. Kuna eks-
perimentaalfoneetika pole selles ki-
muses oma sõna olnud, on siin
kasutatud tähistusena lühiduse
märki (tulemä ~ tulemä).

Sevi Ross

EMH 2118

Udria n.

Anton Raudsoo
(s. 1891. a.)

Kalapüügist

-- (E.R.: Aga kas te kolhooni aeg veel
käisite püüdmas kala?) jä || kolhõsi,
aial ikke sai ulk aiga || ulk aiga
ikke sai käijä aaga || aaga veruko, klassis
oli sē pük / sünninissid oli / vähä ja
alk aimes / seiseräst sis tulisi sē
*pensi kät nē piän || *kolmasime riipla ||

(Aga kolhooni aeg, kas siis püüti veel
võrkudega?) jä || ka.lhõ.si, aial ikke
verukoosa suurema osa || jäh || müt eiolt ||

(Aga pärtlipäeva ümber siis on torn
ka või?)

no tõrnis on ike küll, aga || aga
eks ole ilosa ilmo kã ||

(Kust siis teada sai, et õige silgu-
piüdmise aeg on käes?)

nõ eks ik[kē] kãla *nãitã || nõ | ja
kãiaa*barwa kã || akkaaas kãimã ||
müt ei tiã || müo misãoi ei tiã ||

(Aga millal kilu piüti?)

no kilus niẽt tulevas ike *vã-
hãne iljemo || jõ sũkise *busle ||

(Millal see kilupiüie oli?) *se:ptẽmpri

kũs ike akkaas juo rõhkemo, aga ||
aga ei tiã juo sũ | kust tãmã |

kũtes kã | kas põhjas vai || nãt
eij ole *mãja eã *nĩsaaast kilu

õlt veel || kũski kãrsis || seneist ei
tiã || vahels ike --- | piümo pãr

sũli põhjast *lãhti || vahel oli
põhjas || s. piüis juua | riskie rima

kũisa neis kãtte sãis || mh || jãh ||

sit! (A millal lohepiüie oli?) nõ lõhe-
bükki oli ike *sũremo, *jao *pietri-
bãivã a, eal | kaiaa pãremo || jũni-
õ lõppus ||

(Millega lohe piüeti?) rĩsãtẽkã ||

nerkkoga näis ei / ei *õnnistunu
 mitävi || rüäsäsega sai ||
 (Kuida lohepüüki käis?) nõh |
 rüäsä ikke sisse panna sis | pär
 nätalä oli *jünega sies - ja || sis
 teit kuivama || käisid vait *kats-
 mas || [o]ttasid lõhet vällä ku
 oli - ja | vahel *trehvas kät ei oln
 ühtki || aga vahel oli tās õie --- ||
 nõ püetripäva ajal ikke oli alan-
 de ja *austioü läpi kät || se:ptèm-
 ris juo enäms ei oln nene eks-
 pòrtti || neis ei tähettusi | tās || oli
 kielo || ---

(Miks siis septembris juba keelati
 püüdmist?) nõjah || se:ptèm-
 ris juo | juo *akras | *margaloh ||
 (Kus lohe saab püüda, kust kohast
 meres?) nõ eks näl on kät ikke
 omas kohas kus näl rõhkems
 on sün | narva juo *õtsas ikke oli ||
 *jā - ja -- sis mēi rannas sün - jā ||
 jāh || sün oli ikke *vähel kät |
 *pärstā kilo mihēle sai || *aga kõlm
 kruoni *kät maksas õstaja || nāt |

-4-

tuo kalsale väio sīs oli / ikke sāk-
ki //

(Kas lohe müüdi kohe ära või soo-
lasite kodus sisse?) *ēh / kohe ikke //
nied lāksivāo ēkspōrtti //

(Kes nad ostis?) āltperoi mihkel //
oli meil sīn / minu, jūres *kōrt-
lis ja // ise pūsās kā, ja // kisina
albersil ühel päiväl / õnnistus
nīnda, t // lāks *sie / *üks pāone
lāks rūsa / *vāhtima *kēroitlās
sīs lāks vēsi naou kiēmā // tuli
randa *āpi etsimā / vei toise mehe
kā muiou tohtino ju pūttusi //
*kākskūmme *seitse sūrt, ja / *kōlm-
sēistkūme *varēlli oli sīs // *vat-
kus oli sīs / se oli kaise sūremo
*sākki // aga muiou ikke üks, jā /
kaks, jā // sēsā sai ikke tihti //
(Kui rasked olid lõhed?) no kais-
e sūremo mitā olen kā sānd /
*kākskūme seitse kilo // kümme
kilò ja kākseksēist, jā / kūs-
tei, st, jā kākskūme *nēli, jā //

sida!

(Palju siis maksti lohe eest?)
kolm kruoni *kilost || altperä mak-
sas sin | *kälä *bäl ||

(Miss kala veel püüdsite?) eivä
mäs ei püüdätki || arvot ver-
god ikke eliväs kã aqa nēo |
püvilla nitti ei kelsano enämpi |
peräst tuli kaprio.n | nāt sīs
oli ninsa kui kala *tõine ko-
he || oli ikke | sōo, ja || aqa
püvilla nitti sie oli ikke jāmē ||

(Mis kala siin meres on veel?)
noh *keñ tiesä misä sin vois
olla || sin on *priggelisi, ja ||

(Missugune see kala on?) noh
sie mitä *setämoosi *kinkkerballo
*viska || äukku vël *kukla *bäl
s, kui tulo pfüh! *puhu vêt |
*purskas iiles ||

(Kui suur see on?) nō ei setä
eij ole sãnt | pütsä eivä | nã-
hãns olen aqa | kui sira | tiã ||
eivä sie ei kelsasi süija ei-
gã sieppi kã ei sã tãmãst |
kala nãwa ei ()ãngu || sirst tule

mitäsi //

(Miss ravast te seepi tegite?)
-- sieppi selä / ikke olu sia-
narva / ehk luomararva //

(Kas hülgeid te ei püüdnud?)
ülbes kä püüdsim(n)o aua ei
vuetu vāsta // rūsās iheaverra
õli, s / sasaseitseõuñi kaks kilo
*uosa toist enne kui sās / pätti /
*üle, *parva // nõh sis / toimõ
rānsa // ei viettuci vāsta ansā
puse, litri inoa, ja / (?) vics
mēnemä //

(Aga talvel te hülgejāäl ei
käinud?) ei // talvel käisimo
sileku püüamās jā, sāl / õpo-
sega //

Jääpüügist

süt (Kuidas see talvepüük käis?) a
*avansot tiet, ja // *a, eas *lättiva
kõis *älle ja sis sene / *emä, avan-
so sār keskkohta *sijepõle üks
verko sijet, toine (= sije toine) //

no sīs | temmas vèroot sīt sisse
 ja || no sīs oqi sie sūr, tüö
 *läpi sīs eij ole müt kui lähäs
 räijud vais se | emä, avanto
 lähti *keskkohalt, ja || ja sīs
 temmat veruko üles || maks äs-
 tas | kähel ästal ikke oli *üvä
 *pükki käheciime *küvenel, ja ||
 kòlmeime esimisel ästal || jäl
 (? jã, al) aga | *vot üheserra
 *kòlmas ästa mul eij ole enämp
 mieles | *mitã ästa sie òli aga
 sīs ikke sai kã *üväst || nõh
 aga muisu vähã || õjosega kãu-
 bele sa *ikke lähãt | kòlm |
 tunoi juo lähãt õjosega i on
 vãsins || eivã sìn ole *jãlõit
 ties || tuiskas àlanse ühesu-
 ne || *ümme ||

(Panite sisse võrgud ja kas
 siis tulite koju või jäite konna?)
 ei | ikke kòtu || olivãt
 kũl *putkait jãl kã, ja ||

Sina!
 järg lk. 18.

Külmarohust ja sellega kauplemisest

jā pīrītuse, putka oli jā, ja
(Ahsoo?) jā // nīnsa, t' eiā ikke
*külmeltä ei *violint just // putka
oloi meije avandest üks / piisl
kilometri rais // läks sinne / sāl
oli jo tuttavad mehet kã // nõi //
sāl oli pālsami neil, ja / tehti sīs
*piintsi / pīritus pānsi vähāne /
värvi pāl // vanamēs [v]jottas oliv /
nīsa, eu tīnā vilē / tās //

(Kust see piiritus sīs putkasse
tuli?) tallinast tuli vāgon sije
aivere jāma, ja // sīs vāgonist
sai iħeksasõistküme küorma //
*küsküme plekki pāl // õbosega //
nēs sīs menoi / jüesu kānuu /
jüestüst kās sīs *tõllimies, ja /
sättas nīgaiwa, eu sinne *vāpa
vätte // ja sīs mene / pane mähā,
ja //

(Aga kas Seomega ei olnud sīn
piirituse vedu kã, salakauba vedu?)
*vāga tugevalt hāālduv h

eivä minä ei tiä setä / kii et
 suomlase suurem jabo estarivätki/
 suomlane --- / suomlase tuliväs
 õposioa kã sinne / pütka ümsär
 ja / panivad kiõrmas päle ---
 *muojah / muõttorvãt meil oli
 ikke / *kii *kã aõa eivä seneõa
 püritust mei / sis / *eimo vëtãnd
 aõa || aõa krüsa vëtimo || naroq
juesüs oli kã muõttorvãsis
 aõa || sãl oli liva sie ei lase /
 vët vällä / läpi || aõa krüsa
 pütã olema / kõlm plekki pan-
 si kotti ja || ja sis kõlm laseõ-
 säüt (?) -säit) krüsa || eivä suom-
 lane kã ku vottas õma / mõttoi /
 neis / pürisused eivä sie / neis
 rãnda ei vient || *usuttas kã me-
 re ja sis / mãmãrkkise jãrele
 lãks mäl mõi vällä ja / kãla-
 met vëivãd mäl || sie kãis setã
 muõsi || nõ ku krüsa sait / ikke
 viemãs kãisõ / sis ikke oli / sãl
 votta ja annetti kãsa kã || nõh ||
 no sãn oli tãs püriõalve || sie kãis /

*nũskimas kã | vahel || peräst
juo suumlane sai nĩ kava-
last et pãni | miottorpãdiga
akkas vãlvama || no sīs sie
pĩrisuselaiwa | sene nimi oli
nãksus | sie akkas *kũlaema
mũõõa mērd || [suome, mehes
ei sãns tulla laiwa lĩvi |
(?)nãs òma | muottorbãt votta
kĩnni kòhe ||] akkas *ēsen *tã-
gasi *sõittama, ja | mh || *nĩ-
gãiwãu | miottorbãsil sai
pēnsĩn òtsa | valvamast sīs
lãks *tãgkima || sīs olivas
nĩõõa ku kãcĩõõõ kãllal |
sãl nãksuse jũres || ũheõõnã
mēi olino krĩsa | lãõõimas
mãhã sĩhne || tũli kãks / iks
miottorbãt, ja | kãks niort
põisikast pãl || ũhel viel
rãttõõa kãsi *kãulas || nh!!
pãnsi kã õma | rĩpi pãle
eioã nãmãõs sinne ãlle tãtã
ei pãnnẽtki || pãnivas ũmõõr
sērvã sīs ku viskas pãr,

tükki mähä / vete juo ku
 suom... (parandab:) telli tåka
 a₂ias || sis t₂empoas isè kàik,
 se ripi sisse || ja sai kätte
 oli t₂iehi || a₂oa mämärois ||
 sie oli ikke n₂ail *äumieste
 *mä₂go, e₂ivä s₂äl muisu k₂i ||
 ottasit juo m₂oit, ja / sis ikke
 j₂isi s₂äl, kohal ol₂ima || muisu
 *näm₂äs juo *änsasivas k₂öhe
 *pussi ||

(Kas juhtus ka, et pussi võeti?)
 n₂oh eks s₂äl / ikke ol₂t monivers
 k₂a || siomlasil ||

a₂oa eks t₂asä tuosu *äjeppöle
 *äre k₂a || mine₂ä sis närvas
 se / t₂ederi *k₂ortterci *k₂äupli ||
k₂uksman oli sie *m₂ü₂jä sie
 oli / t₂ederi *k₂älimi₂ēs || eks sis
 *k₂äsi ikke *p₂ese k₂ät || j₂äh || m₂ei₂j₂
 panimo k₂rüsa mähä i₂eb₂erna
 akkasimmo tulema k₂oto || j₂ät
 juo *s₂iojat / a₂oa meil oli eks
 k₂äh₂ / tuosi *s₂ir₂us n₂is₂u₂eune
 *^{sin₂ pl₂ekkist} v₂ieviskamise k₂rüsi / mine₂ä

päisist... / *pandasivas sene täis
 viel trikki ja sie oli käjusis
 pèngi päl || siome, *tol / pät
 ačas / meile kõva *ottas *kinni
 eu / *vareks ja || sält, päisist
 koke ästuski meile / üks päle
 ja / käis käjusis kã asa sē/
 pèngi päl oli täis ja / ärvas
 vist et sie on vèrè / èi touk-
 kann ümbär kã toist || nõ sis
 saimo / *kotoranta / senebä ||

(Kas te soome rannas ka käisi-
 te?) ^{ei käinud} Vei ni kãngele sõns || jã
 bãls ikke sai / putel tũwa
 ikke kerrasa || sãls oli ikke
 *uodav sãsa toist || kõlmvèrans
 litrine vĩa puzel se [vai]s
 kãks kriisoni || *a muison juo
 maksas nĩsũbũne vĩs kriisoni
 sũn / *rĩbĩbũes || mĩnjãh || sĩs ikke
 sai tũwa ja || *juobũne *pãsã
 kã pãnin / toisi sĩje / *lũme
 *ãnoe sĩje / *pãkkoni nũrkkã ||
 iĩheerra akkan vãivaru lãss-
 le menemã sie oli *aprilli

kähekümmendel || panin jo orso-
ne *räkke ja | lähän vähin |
üks puteli *pää || päista | *otlan
üles *tostan | püristust täis | mull
eij ole *milleski seda enäms ||
õlivi *lāsa *vīna || mījah || *nēnsa
nied asjas õliras liosu, aga ||
aga nūs oles vānā sīs enāms
eij ole misävi | tulu ||

Suvilise hobuse ostmine laadalt

(Mis te sinna Väivara laadale
vüsite?) eij ole misävi vījā | müi-
su lāsale mēnsi ikke | käisi ||

(Mis laadal toimus siis?) õbasi
vahestetti ja | kēvāse ostetti *sivi-
lisi | õposi || mm!... jah || *nīhta
sīs õlivi || sie oli viel ennemp
*pello tüös || *asriallis *nōh | oli
isäl ühel aiaa ||

(Mis suvilisi osteti?) õposi || üks
oli ikke läpi | talve aga sīs sū-
kise niēt müösi jō | nāha, raha

*iest mähä || mitä kiväse östetti
sälä üks / *settuksäs ||

Veel jääpiirgist. Spardustest
jääl

(Kui te talvel need võrgud
hobustega sinna viisite, kaua need
sees olid?) nõh | nides oli | nides
oli ikke kui eij ol' vähesta |
ma olin enne ikke nior, ja verek-
ko oli kã vähä, s | kümme nä-
tälä üht | *üht *juons, ja || sis
läks nē lipesäst teine | vetäsin
vällä, ja | olivi pürü kã ja
*mätäns ||

(A mis märgid olid, et te
ära tundsite, kus kohas teil
võrgud on?) nõ eks māmärkijet(?)
järele panna ||

(Mis siin oli maamärgiks?)
muo sie | väivaru moisa *kiivatus
ikke, ja || ja sis mää törnist
sält | moisa torni *pälästikku ||

(Kas äpardust ka jääl juhtus
 mõnikord?) ei nimel ei johtuno
 küll, aga! näsi tanelil üheserra!
 òli tämä || mè tulimõ miale ja
 tämä läks sis viel *prako pä-
 nema rerekko || ja jä akkas liu-
 suma, ja || jä sis tämä / äijä-
 cä òli, ja || ja äijä jäi teisej-
 põle prako || tämä läks setä
 vël et vottap, kãst kiini et
 sãp kuivaoi üle || üle ikke
 sai aga õbone kartlas jä *mü-
 riso kõvast ku *liuou || jä
 õbone *pani *ies *tulëma || no
 tuli *nī, ^(sõnast 16) cauwa, ou / päitte,
 *kalda *alle juo / juo ranna
 *liki, ja || nõh jä / prako läks
 sisse ja ujus teise kaldale, ja!
 aga jä kieras / ja vaiootas
 obose *lõsast || ei sãno juo /
 ku oli rēki taka ja vērcoot
 kã päl *viël, ja / ei sãnt juo
 jãloo *tuetta kuhuo / ei sãno
 esimisi jãloo jä pälē muisu
 oiks *rasano vällä sãld || tanel

ku sai sinne järe *jäsiikkioä
 kieràs / sis oli / pläusi! // ütlet
 et vers oli viel jäl, ja / ja
 pää jä, vahelt välläs //

(Kas te jääpüügil käisite ik-
 sinda?) käisimo ikke mähioa *pä-
 ris, ja / kui eij, olä pärimehi sis
 oli netti kä pärimies // iheoera
 kä oise üle jä kaik terve, ja //
märsi jänioa olimö käheseiste
 ja // täh! mitä ne neit tūras
 viel akkamo rēke pänema *et/
 *tūlist // noh tulemo / tūkki māt
 juo *allebuole / präso iēs // obohe
 ei sã üle // tūra eij, ole mine-
 oä rajut, tūkki ja toukka
 vāhele // misäoi ei avittans mūt-
 ku [v]ottasimo opone lähti, ja /
 rie aisat / rie, *kausta *älle, ja
 reki präso ja ^{fonti} *siltä ja obo-
 ne üle / rie, ja // sis vottasimo
 rēki vällä präest ja panimo
 räkke / tūlimö // rōhkemo eij, olä
 misäoi / mēil oli / üks präso
 ikke ku oli / sis oli ikke siloa

käsas älanse || aca sis eij olit / mitte
 *prakõ *õlla, jä || aca päiväl *nät
 *liuttas sene prau sisse ku meigi-
 olimo / ^(colito) mēi lasimo vērko || jäh ||
 muise eij olikes *avittana ku
 seisa täkasi avanso, jüre, ja /
 votla tūrat / tūrat, kasa || tū-
 ra ikke piäks olema älanse
 ries || sis / prakõ tulo / no osone
 üle ei lähä aca rajut / ser-
 väst tükki toukka vähele oyi
 *siltä || õsone tulo kōe sis kas-
 vai / *sēlvā kui sāl / rēkē *sāsi-
 simmō et saies / *mā, *busle ||
 ihel õmmicōl / òli *sint / *sire,
 mere puolt kova / tül iis lä-
 jä || miä lähän kalsa, *pāls vä-
 hin / jä *kaig *unnicoes rānnas ||
 meil vērōt sis tōi üks kōlm
 virsta / *eseri || tagano olivi juol
 *lāhti mēri || sis läks / tuli se-
 mosi rānna *likemālle ja / pū-
 simoi sis *sintpōlt ||

sünd.

(Kas silku saab aasta läbi püü-
 da rōi?)

ja ikke enneranast sai || sene
 *külmestuse äia ikke kui ja
 läks sis | oli ilma aga | aga
 muidu ku ja ikke oli kova
 sis juo menoi || kaheksime
 esimesel *jānuaril üheserra lā-
 sigi ja sis | kümme nädalā/
 oli *alarse | *iht *jōnt, *pīoi ||

sūt
 edasi

(Kui tihti te vaatamas käi-
 site siis võrku?) *üle päivā || üle
 päivā jāh || olivāt nāt külmās
 ilmas | ihel | ommisol külmā
 juo ja jāivād kaks üös / kol-
 mas üö sisse || nō sis | tuli
 veel | külmā ja lāksimō ikke
 t | tarvis ikke mennā muidu
 lähtō *kilkei tāis || *keñ nēis
 *krobonokasi vällä sālō *riisk-
 ki || *no midāci || kaksime
 üks krāsi *külmā aga ikke
 vasta tūlt | sīnt | pōhja *buolt
 tūlt | *nēnā, *servād on ikke
 jās juo || kui sinne saimō ||
 aga eibā sāl sis enāms nin-
 da | külmā olei | paneo juo

*värjo ètte ja | ja sis | ak-
kat tuiöle ||

(Kuidas te välja võtsite võr-
ku?) noh verkko lappas ühte
kõrko ja temmas üles kair-
aga moni kül | [tein... (paran-
dab:)] lappas sätamuosi et ko-
he | avansost vêtäs ja | sio-
riski vällä silous || aga mõi
ikke tembasimmo *kõrko enne
ja s tembasimmo *kõrraga
üles || *kõheeste || a nõrsisõs-
jäs nies oli sin ä | puol
nies | *nõrssi oli jo *källis |
*kõbekka *tük enneranast | pie. ser-
bõris | maksas || no sis sie
vottas *nõrsis [verkko] | vercost
vällä sis || viskas oibe korast
vasta jät, teise || sinne jäibi
sis *tõrjus sürest | läks jät-
täno piäst vüri || mõi lma sör
nõrssi || kõbekka || aga | *muidu
eivä tämal sis *kälvi eijolt ||
sis müösi *tükki *vüsi || tämä

oli *kovast / *tursunt //

(Lappasite nüüd need võr-
gud välja ja siis edasi?)

no siis rapputtasimõ silmus
vällä ja panimo avanoo
*üvestä teine mies läks / toise
otsa / tembas üle / jälle sis-
se ja // täksi //

(Kas külm ei hakanud jää?)

*oh kus, se külmä // külmä
eij ole // sie oli juo / *värjo, riie
sie on vähane niu *kustpölt,
*tülle, ohku *sinneppuole panes
*värju // nõh siis / siis eij ole vi-
kà //

siid!

(Millest värvurii oli tehtud?)
noh kas oli olõist *matti ehk
oli moni / vana seili, ehk //

EMH 2119

Kalamehe riuetusest talvel

(Mis seal jääpiiril seljas oli,
 et külm ei hakanud?) noh, eks
 *õpse, *bäl istuses oli ikke *kà-
 suka seljäs aqa sis *juo | jäl
 viskasis *vällä et *tuli jō *pä-
 lavä || pidis ikke karme olema
 kã || kãhe, mehe ku päris kã-
 sis ikke oli | kahessa verko
 kummaloi sis. [küs--(parandab:)]
 kãheksa päri kãtsoda sis | kãhe
 *bãlt | kãheksa kohta *kõli kã |
 *värjuriõet, ja | lausi kãin sin-
 ne õpse päle | korja kãlas
 vällä ja | mäst laijalle, ja ||
 pane üvesta sisse ja võtta vãl-
 lã, ja | *no sis tarvis ikke | *rüt-
 tasa kui sãt, *ka *päivã, *lus-
 jast koto ||

(Kui kangel see piirik toimus?)
 *nõh || *üks kãheksadõist *kilo-
 metri ikke | kõlm tunni ikke
 *ülis sai õpsega menna ||

(Aga mis jalas oli?) kummi
sääpad // eioä sa, s̄ *viloiķku-
ga, i sāno // viloiķkus sāvas
āvanost mājāst //

(Aga mis enne kummisaapaid
oli, kui kummisaapaid ei olnud
veel?) s̄is oli s̄ērentsi sääpad //
*nāhkases // ikke *kālame sääpat //
(?) Itāūs sāres olla pītket, ja //
jāh //

(Kust neid saapaid sai?) nārvas
oli kül̄ neis s̄āsa //

(Missugused need olid siis?) vāl-
ges // vālae nahast / nēs s̄ērent-
sis tēhtici // *senevars neil s̄ē-
rentsi nimici oli //

(Mis nahk see missugune on?)
nōh / pisi ikke olema lioma
nahk sie ei last vēt lāpi /
ōrosenahka / juo / senest / lāhtō
lāpi nindaou sūka ... / sūkast-
ki vesi //

(Kas te siis veel tõrvaste või
midagi nende saabastega tegite?)

nõ ikke tuli tervasa / aga
 *eisä, ou terva päljo panei, si
 ei / *piä *süsja enäms // lähtö
 jä // no näväs ikke *kä sai
 süret / tūwa *kohe et / mähtus
 kä / [et]läks kä sinne sisse
 setä / sükkas, ja *rättis im-
 bär viel // ninda //

(Aga milla juba kummikud tu-
 lid?) nõ nie tulivas iesti /
 a, cal ikke tulivas // ma kä
 en tiä / mine ästa //

(Kas käed ei külmetanud?)
 ei tiä / kas, na / külma vai
 mitä net süsnes / näi kusa
 kiskuvad sõrmed // ei sä [parandab:]
 sülele... / [sõrmi vaadates:] sin
 on näi... / sie kä nüs lähtö
 aga sie / piä on et juo ei sä
 juo silmi pessä kuisabi // vesi
 seisa kolme sorme päl pane
 vet // ninda, ou kässi käppäva /

*'jäässe'

sene... / sie toruka silmä // sormes
 *püöäläs püsti // misä sa sis ties //
 (Kas arst on neid ka aidanud,
 neid sõrmi?) jä / enne eu / vene-
 läsed tuliväs sis òli üks vene
 ärst / sin sillamäl // oli kã
 üvä tüttavei Aje / tusaä [uA],
 kòttisi kahi vähestaüma ikke
 miusa ja // sie näittäs et / et
 atré:z at* / et sē kã // miä ütlen
 aga kantsē. kantsõ. hr nitseviõ.
 ni astã. netsa / ni adno. i pãltsã //
 no sis / nãlei staäkä. n // müt
 mitãvi üelt ja // ja òliki //

* Venekelse teksti tõlge: et ära löi-
 gata / et see ka // mina ütlen aga
 lõppude lõpuks ei jää midagi jä-
 rele, mitte ühtki sõrme // no siis /
 vala klaas täis //

Lõhepiügist

(Rääkisite lõhepiügist. Kas see lõhepiüke tasus ära?) nõh, s /
käru, bojať tulivas piütses
 šije / sinne lasti / kivi, eli
 rõiskvõsi jõke, ja // ja lohe ka-
 das vällä / tulivas šije // meil
 olivas kõrttelis kä, ja / sis
võlli sie nimeline oli üks / näit
 oli kolm / võlli ärno ja jülgus /
 olai sîn / võlli üttele, et / võs
 küs piijän kälä, ja / rõhkemo
 tienin ku *ästa *riigi käin kivi-
eli väbrikkus // senest / ikke sai //
käru, volli sai ihel, ommitol /
 näksada kolm kilò / kolm,
 kruoni kilò // nõh sie juo^{an}
 da kruonisi //

(Mis ihe lõhe eest sai osta?)
 mitä sis osta ikke // nõh / ik-
 ke // näväs / mitä sîn ostetti /
 mitku võna ja meile maksivas
 kolmeime kruoni / *siõviraaha //

Anette Raudsoo: nõh / jäi selä
järele ikke paljo //

Anton R.: nõh / mies ei jäns //

Anette R.: massinas ja keik
olivas / kruusas ostettu ja kè-
sed massinas ja //

Anton R.: jah // *kalastuski
ikke oli *enamp ku nüd sie
*mätsidämine // ihokin vei / vei
sit kòlm pääsi / kùmmes kruu-
ni / andas // sain ihe / ehta
läksin / rütsäle // sain ihe
kùmmesilose lõhe / kòlmme
kruuni // nõh // seneberäst se
mã ei / *liomätsidämine eij
old midsäsi // liha oli *uodav //
tappaluomi -- // aov nüt ikke
maksavas / liumat juo //

(Nü et lohest sai siis selle
kõige suurema raha? jah?)
jä //

Silinde kauplemisest

(Aga mis silguga tehti?)
 a silout / pisis ise käämä
 *kauplemas // -- eivä sie iesti
 a ajal kegoi / ei / näit nē
 paljo ei istans // pütne-
 gas ikke kaiti kã aga // aga
 paljo nički veivãd // --

sīn, su sē männikau
 plahvattus oli / oli kolme-
 süme *küwensel ästal *vist /
 eij, old // ei tiã // sīs / sāl / sie
 oli sie / mēi, netti *veli oli
 kã sāl / *plahvattuses sai
 sürna // ja käisin / mätussel *
 sīs tällinas / tulia kōtō, ja
 ja läksin *üksipäine mēre //
 vein vērsot sise s, sain ... //
 iõä, üks vei sīt / sicole jā / ja
 kōttimehes tulti, ja / ja õma-
 le sai sürna ja lippula
 viel *palkasin õboe kã //
 mineõ kãin / vein *müõõä

*tõenäoliselt abikaasa keele mõju

külä *laijalle || *üssavas nas
õlõi aõa / ikke ku neis
päljo sai sis ikke / *kõrjus ||

(Kas maalt käisid ka
siin silku ostmas?) Ei käins
kaugelt / vähä ikke müstjult
ja || siikise käiti / talvest sis-
la aõa / keü näis ni, Bal-
jo || närvas oli juo silkuu
älände turul müvä || sisimest
tüsou ||

(Aga kas teie maal käisite
müümas?) ja || ei mä *suol
ei käins / oma külä ja siie
äüvere ja || *ümpärrigõi ikke
ninda et saia ehtast mere
täkäsi mennä ||

(Aga soolasilku ka müüsite?)
ei müõnd ||

(Kas Suomest ka käidi siin
kauplemas?) sie oli s / välit-
suse puolt tüõsi kohe (*äuk-
seõa || vai *jälõõa ||

Paatidest. Merelkäimisest

(Missugune alus see oli, jaala?)
 noh pärpürjega / misä käis //
 suumlased ise oma / tüss näil
 oli. ja //

(Aga kust teie oma paadid saite?) männik vai sē / mitte
männik / männik jäh teki //
lèro teki sene müottorvāsi
 aga muisu teist isoris tē-
 ti / pürjebāsis // müottorvāt
 meil oli // --

(Kas te purjepaadiga käisite
 merel?) purjega kää käisin ja //
 ja sīs müottori viel ei tēttu-
 si // tēnnettu // käisin viel
 *üksibāinest *sõuvus // no see
 oli kää juo *vēmīne *nēhtlus //
kicsnetsoi... / oli sīn al elās /
 üks silousuitsettaea // sene
 poisiga käisime enne kähē-
 aeste // meil oli sūr pätti kää
 aga sūres pāsis kās vānem
 *veli // noh kähēeste lāksimo /

käsimöoi || sercei läks sõja-
 väkke || sīs mā lāksin iksi-
 baine || lāksin ⁼ ike kã / loune
 tül ja || kũse sũli lāksin /
 vette || panin verood sisse /
 akkan mǎle tulema / tiãt /
 *mā tuleoa on tie *võga ||
 nĩnaa ku *uõbi *tẽmmat / tã-
 kasi lũõp / võga || s, ei
 sãntki mĩõõu ku lāksin puol
 *poisitte juesũ rãntã || sãlt
 ranna kallast... alust mĩõõ-
 dã tulĩn vãkase vĩaga kũto ||
 võt sis || ei sã / etesi ei sã /
 mǎmǎrki panin kũhe / nõh /
 sõõsan jo tũkki aiva / voib-
 olla sõõsust tũlivatki sõõmẽ
 *kõvera || mitte sũkũ / vahĩn /
 mǎmǎrẽ *ãlande || kũppũ kã
 paistõ || no kãũwa sa *vũgk-
 sis / sũkĩse pĩmesast lãhtõ /
 mutku akkasĩn puolpoisĩ
 *võga menema / sis sãĩn jue-
sũ pũle / rãntã || sis

metsä, varjes, ja / kälta ^(*)alt
 müssä tulin koto || sē òlisi
 sīs sie / nō / kui mère, puola
 oli *õku vähane sīs / nī,
 kausele kui sait ikke / verast
 vija veit sisse / randa tü-
 lis / ^(*)alle / tüls ||
 müs ei tiä ||

(Kaugel te sõupaatidega käi-
 site?) nō eiä süres pävis oli
 ikke pürjet kã || senesä ikke
 käisi kã *kahesassist i-hensä-
 soist süli, jä / vêt || no *käsi
 *süli sie õn *mère *süli || eiä
 sie eij ole sèitse *jalga / vije
 *jalkane || nintä ||

(Tähendab kui suur see süli
 oli?) nō kui kãt / *süremal
 me^hel oli sèremis süli / *piene-
 mal oli pienemis || nō ikke ku
 akkariis verko pänema s pa-
 nio ikke / pisis ikke vie
 *mittama muisu / misävi johtus
 kippu menemä vällä ehk / tie-

dänd jo kust *nārasabi || *õetta /
oli / *utu kã vël õmmikko / sīs
ikke mittasid vêt / va^hel || muion
ei tiäsänd nīcauwa lāknid juo
ku *sīkāvus on kās sīs / sīs
vahtisid jo ku sēlest lāks se
māmärkei ||

(Kui sügarale panite?) no kui-
da jõhtus / kãheksa, tēist* ja /
seitse tēist kūs tōist / kars-
küme üks sūli sīn kohal õyoi
vêt / eiä sīn *üle eij õlõsi vist ||
mēi kohast / *õtkoohe *ilēs / põhja ||

(Kas sel kohal oma nimi ka
oli, kus te püüdmas käisite?)
eij ola || eks sīn / kārīsel oli
kūt nimes iä ühel || ilou-
gari ja / türsämäl oli sir-
gari ||

* -õ esinemine sellises positsioonis
on keelejuhi abikaasa keele mõju.

Piiuigi kohtadest.
Kalasaagist. Kalade lugemisest

(Mis kala karide pealt sai
 püüda?) silku / këräse // kütē-
 mas oli / *kütē, aial // *pärtli pāvā
 aial kã iloult ikke sai //
 sīs tāmā *nī rānta ei tūltki
 *enāms aia / aia ilouari se
 oli juo / üks kūs vōsta *ile-
 vāl // sāl oli / ühe / kümme
 silvā ja / ümsärrigoi ja üks-
 tõist vēt ja / aia kārī, sāl oli
 vait kūs // kēn tāsā oli kã
 üles etsin ehk vānās kala-
 mehet nēt / näitlāsivās *māroit
 ja / sētāmōsi tāmā *kāiski *ēe-
 si ālande *niorelt akkasivas
 kaimā // ei tiā nēt kās / tiā-
 vāt kã keigoi / *kārīmārki
 sīn mälju karil di kēvāsette
 kōhe nīnsa t / *vahtisid üle vene
 *sēva // silouu ujuvas / pāris /
 sisse s, oliti ennevanaste

-- no sis olisi kã *kãhensavõist
 *küünne *tuhat iheerra ihes ver-
 oos // obose *kuorm // obosega -- tem-
 matti kinkkale ja / ja sis / sin
 tehti lähti // *aga lue sis ! // *om-
 mette *kã olivas rãhvas ! // ei kã-
 lusa eskano / eioã tsëtverikkã
 ei viettu / kãsile // lüesa ! //
 isã, ihe post olis lükuala
 veel /

(Mitmekauppa siis loeti ?) vīs //
 kahe kãõã / ihes kãõ kõlm /
 toises kãõs // sē kãõs // ja suitset-
 taial oli jū kã nĩ *kãrmed
 nēt / pãñjas / vãrsapãñjas,
 et / vīs tũkki kerraga lues k-
 nã / tãmãl on nies vãrsas kã
 alatt[ei] tõrk[atũ] // *kãrmed kãõ //

Kalade suitsetamisest

(Aga kus te suitsetasite ?) sin
 rañnas olisi üks kuñnetsivõvi
 nimeline // se oli müstoest /

tüli sje, ja / sin akkas / *suit-
 sëtamma (~ suitsetamma) // *pè-
 räst *pisoas püsi sin, ja // ja
 sis oli tämal müttorlaer nirel
 ku mei sin käsimē einämal
 ja kala ei säs sis käis /
lāsogast tūsmas ja *suitsētās
 (~ suitsetās) / sje / *sivittaeatle //
 vana sari, aial oli ju / jue-
sīs *mā, ilm *sivittajait // ja
mümmüssärel sin, ja // *kälq-
 *bälne oli kair *sivima, eat,
 *täis // sie oli kã *sivima, ea //
 *sint / veltjõä tekimo pülest //
 tämä vei *sins, etrast püel
 mēnemä // jäh //

Kilgid, nersid, merehatt

(Te ütlesite, et kilgid olid võr-
 gus. Mis need olid?) nias on
 nīsuuses lūsmas / misä põhja
 , müõdä *rüõmäs // *nõ *ulka
 jalq, *äl teisel, ja , s lähäs

ja sis / silkuu / imes vercost
 pürust, ja // ja sis tules ver-
 guua üles / ühes //

(Üllis loomi seal meres veel tu-
 leb võrku?) ei tiä / müt // mis
 eiji ole õlki // *kilbit // kilbis
 õyoi nio *üllus // ja sis seä /
 *mere *näta // sie õyoi vist sie /
 ravi mütä // mh! // setä, su
 *pani *kä täis sis / *õij, õi! //
 *katnu kuusa sät vällä teise //

(Aga mis kala norssi oli?)
 *norš õyoi / *nisama kui silkuu
 aga / võrko vait *tarvis arvems
 ella nēd on // vähä jämesäm-
 mäs // --

(A kas ta tuli koos silguga
 võrku?) jä //

Angerjapiiugist

(Kas angerjaid ka piüti?)
 jä / sin mei rannas püsäsiväs

nies || olivas müstve mēhes ||
 minä ei pūsāns || neile pišā
 olema ēlos siōttā, ja | nēs | *vī-
 sikku pūsāsivās | sis | *sūmpu
 pansī, ja sāl | mēres *siōdetti |
 ōnges || mūt, ei ||

(Angejaid pūiti siis ōngega?)
 jāh || ōngesa jāh ||

(Kuda nad ōnged sisse panid?)
 nus, jāh | ikka oma rīpi kā,
 ja || ja sīs sie | ēlos *siōttā
 *pitā olema ninda et sie vīsik-
 kā ēlās | sāl ōtsas sīs *angeja
 vēttā || aša muišu niet pienet
 *vīus vāis | ku oli siūs | pa-
 nes iissi ehk *mitā || aša ēlosa
 *siōsāgā ikke tuši nīsuusi
 jio | nīnša, eu *kāvārs || jāme ||
 neis āltpārē ōstas || aša pieni
 ei [v]ōttans || e:kspōrtti || ruōtsi ||
 jāh ||

(Mis see Altberg nendega tegi?)
āltpārē sātts | tāllina, ja sāl
 lāksivāt sīs | ruōtn | e:kspōrt, kalast ||

(Aga tema nendega siin enam
midagi ei teinud, viis teore kala?)
voisolla tällinas tämä lasi
*suitsetta säl, aga sin ei tehti ||

Veel kalapiüügist ja merelkäigust

(Millal teie kala püüdma hak-
kasite?) nõh || *kül mä ikke äs-
tat | karstoist òlin vai | kolm-
teist || vanà ||

(Mismugused vened siis olid?)
sīs olivas *isori *venet || suure-
sil oli ikke seilit kã, *bäl, jä ||
aga | misä se *sõubät oli siel
oli *pisukkanē | sell, eij, olo ||
jäh ||

(Mitme mehega te käisite me-
rel?) nõ sures pääis ikke oli
vīs miest || aga *sõubädica kãhe-
seste || ja üksibäine ja ||

(Kes teid kala püüdma õpetas?)
nõ isa kã pütäs || säl sai olla

alasse *nenä^{*}sitte jüres sīs || mujah/
juo põlvest põveni ||

(Kas omad kombat ka elid,
kui merele läksite?) äh mitä
sie || misä nies kombat on? ||

(Mõh, tähendas see halba õnn
ka, kui naisterahvas vastu tuli
või midagi?) Ei || elin sose ku
vähkis sīs | ärä mènèki || elin
sose eläski sīn rännas || sie
ku tuli viel se pani käsi
setämoori *silmä *ete | muise päi-
vä | -- päistas elästä sī ku
vähkis sält || sīs ei *uoli mènna/
sīs ei oln mitte misäsi || sie
oli (*)akka juo ninda, aba |
*jõhtus kã ikke | *tuest ||

(Kes see oli siis, see Elin-sose?)
äh || elin *sose oli minu vana-
isa õte ||

(Aga kuidas seda ilma ennu-
tati? nüsh | setä juo põlvest, jä ||
jäh || ku tüle künet | ku tõm-
mas | sīs *akka tüls ||

(Mille järgi veel sai teada?)
 nuo eiä mäs asja | ei | sin
 rannas nina ei | üritusi ||
 sin || ikke kui aiga oli, s
 menti ja oli | säl, s tõrmi
 tulemas vai | vai misä täht[o] ||
 -- sin oli kair | *külamehes käi-
 siväs meres || kus *tulumiest | ke
 ei käins | toiset käisit *ikä-
 üks || sin oli kaks kümme kähk-
 sa | *kala, miest || sätämuoti ||

(28 kalameest oli Utria külas, jah?)
 jah || mõni käis | eiä sin külas
 ei õlki | elas juo | ?moisi tävet
 tuli vai pär virsta *kaugels ||
 nuo utria, küla *kirjäs ikke
 oli aqa tämä ikke | kaugel elas
 , ikke || aqa muion sin sie küla
 , *sità sie | käis | iä mies || mõ-
 nest, kohast veel | mõnest, perest
 kus oli ikke mehi paljo sält |
 kaks || meil oli kã kahet ver-
 gos, ikke || martin vanem, veli
 sie | käis kã, jä | pärast ülbäs
 läks amerikka || ütles, et ei |

ei akka || amerikkasse jääh ||

Tenna surm Ameerikas

kü. wesoist kümmeisel aastal siiri
säl || *kâsi *viika || sâl oli juo
sis sie *kutte *kâs i juo vânem ||
(parandab:) vâremba aegal mit
ku meil || enne oli laiva, bäl
ja || portartüris oli iheerra
s / miä olin, s *sõtur juo ja /
s, sättas mülle / s, sain / küm-
me rüpla || nõ, aga / *vana pois
oli ja || *nâpsu armastas kâ
ja || *ülbas / *kâierâni lähti
oligi / *lâmmästâns || *vähäse
ikke *elomârki oli, viel, ku ||
*lõuwetti ||

Sõjas

(Ah teid võeti siis soldatiks
ka, jah?) jä / tühat üksasa
kahe toistküme, ästal // læk-
sin, ja *kàheki^(m) me ästa kè-
vade lasti lähti // ku juo-
sie / iesti, sõta kà loppes //
süs sain *prüst //

(Kus te siis selle aja² olite,
sõdisite?) eivä sie esimine so-
ta sie oli ninda ku *hàlja
*màjon nüt sene soe a, a
*kõval, a a // nō kienikspergist,
kieniksperi, *al kàisin, jä //
kaksküme kàheksa versta sak-
sa pürist olingi tiënimäs //
vàrssavist lækisin // *ratsa
põlkku // vije^{}soistkümes kus-
sà^{ri} *ukràinski // ukràinski
kussa^{ri}ski // eja^{*} impperà^{*}thor-
koi vesso^{*}tsestra veli^{*}kkoi
knjã^õnja ksëⁿnja aleksàⁿno-
roona põlk / vòt, kuss, oli
*Põlge järgmisel lehenügil

nimetus* || keisri üe põlks||
 sõuris ikke õnnikoo kel-
 lo vīs üles ja | tälli ja |
 kello seitseni || sis joit tiet,
 ja | s - akkas õppus || aia
 soia, aial oli tās senest
 üvā et ei uolind omal mi-
 täoi kanta || õpse seljās is-
 tusit | mitku, püssi || oli ja |
 *miek ja || ei uolind jala, käija kä ||
 nie jalat kä viel | piävätki
 *västü || mitku küüsi on tar-
 vis sis netti ** ütlo koke |
antton juukse tüs | reijalast
 *sia *põlks || nojah || kümme
 - ästat ise miirems | ei ||
 ei lähä ||

(Pikk oli ka siis teil?)
 *pikk *jä || kümme jalga *pitke

*Tõlge: viieteistkümmes ukrainas
 husaari [polk] || ukrainas husa-
 ri [polk] || tema keiserliku kõrguse
 suurvürstinna Ksenja Aleksandrova
 pole

** Kj. abikaasa

viel (naerab) || esimine *rita
 ikke oli *piisigä || *tänavas
 sis ei j. olt / *piixi ||

(Kas haavata ka saite?)

ei sânt || kus sis ävada said
 ku, sāl / linil rähä ju
 olin / eia sis ei j. olt siest /
 eia olt *tellehvoni, eia || ratsa
 läksit / säteti tonessiē. nje *
 vai setä / *tiättes viemä mi-
 täbi / vahel moni kaksküme
 virsta || sõida! || pärast olin
 sāl / stäptivē. sis || sāl olin /
 ikke / *moni küt koke || ni-
 cauwä, ou / revolütšija akkas
 sis || ratsä. ntke ** oli enne
 sie peremes sis oli / (?) pris-
 jä. ga (?) selle || pärast tuli
aleksä. nser fjō. dorovits kē. rens-
ki / (?) selle || sie tahi *soti-
 tä / sie käis vähtimas meit
 *jä, jä! || auttyoa tuli || mēi

* teade ; ** Rodzjanko

olimo *rivis juo püha sãl. jä ||
 sis üttel kohe t uoh ---
 veojõm vaintu. to pöösono. sno-
 vo kantšã. * nõh | setã eijõla
 kuisci kauwa || lienin tuli
 üttel t taloi. vainõi. || pois-
 jom sèmlja aprasõ tevat' !** |
 iõã, üks jälle urã. ! || nõtã
 sis | kãiski || pèrãst viel uõl-
 si, et | iõã | *rahvas veip men-
 nã òma *põlken || oma *kõtu-
 mãle || no sis miã tuln kã
 sãlt | kussã rist *** vällä tu-
 lin sije | tãrttũ || tãrttus sis
 olin | nĩõauwa, ou sie | iesti
 sõta kã läpi ja | i sãin
 lãhti ||

* viime sõja vèiduka lõpuni

** jätkem sõda, lähme maad
 harima

*** husaaripolgust

(Te olite siis eesti sõjas ka, jah?) jä // *kàksküme, üks ästa olin vanä, eu // kàks-
*küme kaks // kòto tuln
sis olin kàksküme iheksä
sikkise sàin // òlloi sie nùor
*ikä läpi //

(Aga mis polgus te siis Eesti sõja ajal olite?) kà ratsapolk /
ièstis oli kà // juhantson oli sie
mèi *kamanter // pärast sai *kint-
ralist //

Viimasest sõjast. Sõjapaos

(Aga kas viimase sõja ajal Ulria
külas ka sõda oli?) ei ütrias
eij, òlt' aqa / siniimät // siniimä
*ämorus sie òlloi, se / misä sõta
*pitäs sin- ja // ütria sie põle-
detti / sàkslasēs põlettasivas //
mäh / sis mäh olin / *küõidetti //
või viessu äseri // äseri ku ikke

[saarlane]
 et mēnt' / sis' *vottas / *vei trāt
 aisa // aioi-jān / metskist ja
 ei mēnt' / kāsu, Bāle kōhe / ādam-
son anne // [o]ttas vei trāt
 aisa / kōhtla-järvelē // miks et
 *küle *sānā //

(Ja kama te Aseris olite?) nõ
 ikke üks āsta vist vai nõh-
 kemp' viel // *pu:slōo:ist āstā oli-
 mo *vāllās // no tõine, suni tu-
 limo *kōto // kolmes:istkümenes
 *viiesru, aril lāksimō, ja sis' /
 *iēsānsel māl *külusetti / sie *rā-
 hu sis' / mie olimo juo *kōto
 *tiel juo / jōvis //

(Aga Aseris siis piüdsite ka
 kala vōi?) jā // kala ikke //

(Kuhu te siis selle kala andsite?)
^{saksakeele} *nõrmi // nēlionhat kilō oli nõr-
 mi // ku *vottasit neli tuhat / an-
 da vāllā sis' / sāio *apilise aga
 muisu tie *iiken pāine //

(Aga teie kodu jäi siin alles?)
 jā // māia oli ikke terre // lāes,

ja *põranda oli vällä aea
nõ | ikke sai | sisse || reijalune
ja lautta kã olti järel ||

(Aga muidu oli, kogu küla
sakslased põletasid ära?) jä ||
ā | sāl | tõuse | elās | sinne
mèricülä jüesü põle minna
sis | *vīmāne mā,ea | sāl oli kã
ma,ea || jä | kus mārttin elās |
sie küsli, oppettaja | sie | kã ||

jä || sie on ikke se vānqini-
nese tūnsemärk, et | *silmat *mār-
jās ja *nēnā *tēlous ||

(Aga mis siis, toodi teade, et
peab ära minema või viidi
ära?) jä || tüssi (?) tcesä |
riese, omnikku -- || misä sie
oli | sa -- (parandab:) velt sansarm
vai || ja sis | pühäpä läks[i-
mooi] || pühäpä läksimö ko-
sond vällä saimö tõila sis |
tulioi | tissa nt | sije mèricülä ||
jäh || olimo talve āngula

küläs ja sis / keväse lähimö
sält äseri pütämä //

(Mis te kaasa siis võtite en-
daga?) lehm, ja õsone, ja //
misä sinne aitto, päle / saks-
lased lähivad *mürskusi tus-
ma sält kõhtla, järvelt, sis/
ansin / pär lammast neile/
sis / veiväs *nind / minu me-
nemä //

(Aga võrgud?) veroot kã // ver-
oot kã, kãsas, jä // ja pühã //
eks niet / viljaräsukkasēs
jäivās māha, aga leisa / sai
juo / õsta // kättulit viel
käisin pärast *kodons *õlla-
mas // keväse, puole //

"Matson"

(Mis relvad eesti sõja ajal
olid?) no siis õlengi mätsoni
mies // jäh // üheverrä ikke

tuliväs ikke / vèneläses kohe
 ninaa liivisä.lle / ninaa si je
 kare / *säkka / üks *päräimme
 mietri juo ikke / ja ütliivätki
 et prassa.itte vinttö.vki *|| nuo/
 sis ku pänin kã öma / sãr-
 ved äle / ja / kãristäsin vä-
 hã[ne]|| nuo, sis lãksivãt, lãijalle
 / jã / jãi || eliõi sie lähigo liis-
 õu tãs || eks nãd ikke mõnes
 kohas ikke teivãt / pãljoõ pa-
 hã || aga, et mõi polaust ei
 sãnd kũl sis mitãci õtsa ||
 (Ah see „Matson“ võttis siis
 kõvasti?) jã / eiã seõã *sihti
 ei sãnt / kas sis pũttus vai
 ei kelleõi /

 (Mis sellega võis kohe puu ma-
 ha lasta või?) jã || noh sis ku
 tãmã *jãloo *bãl eli, ja / *seisõk-
 kille || sis lãsin, s *mãndõ
 lãnges || neljãndesõã || kã üks
 *pãrsasa mietri õi *kãnel ||
 * 'visake vintpũssid ära'

nō *pieni^hkäne pū kää ikke ||
 *üks rīje *tolline || pūslest ||
 tūl kää murtas viel ja || lät-
 va ||

(See oli siis nagu nalja pärast
 tehtud?) nojā. | priisvisin
 kää et kas sän kää *märki
 mineleci vai ei || vai *käristän
 älanse miisu || aga siis ikke
 *trühoas || jäh ||

Naisvõtt

(Millal te naise võtsite?) kaks-
 küme, üheksä aastat sain vanast
 sükkise | sis këräse olivāt pül-
 mas ||

(Oli naine omast külast võtta?) jäh ||
 kus, siis kändelt viel | tüoma
 läksit teda || ä vent sai juo |
 *asu *krundi ja | *iet menoi sene-
 gā sinne lõunalle || nō emā
 jäi | -- minuga sije || emā oli

jo küskime ästa vana ||
 (Isa oli surud või?) jä / isä
 suri nuielt || isä suri neliä-
 üme iheksä ästaselt ||

EMH 2120

Ilmaennustusi

län^äer^usult / kōhiser / sīs / *hīeu
 *torm akk[ä] / a^a / vesi on / nīeu
 *pie^eel / väikne || sīs tulō / *vii-
 ma || li^äkj^ärve puols / sīn
 on üks veikke jär^ä oli enne
 ja || pien - jär^ä / noh sīs ku
 sīnt / sīn oli *k^ärtōn *en-
 ne / sie oli k^ält^äasaks^ä i^älti ||
 sē ku kōhiso sīs on kuuvas
 ilmas || nīnsa, t nēist / nēist /
 nīes on mēij, ilma k^älut^äas
 sīn ||

* 'kordon'

(Aga mis see kuuselili oli ?)
 *küselili sie *näittäs kã ilma ||
 sie oli juo seinã pãl / sis /
 ku a eas jo *sirbele sis / akkas
 vihma tulema || ku *sirutta ||
 aga õn *üvãst *kõukaus sis /
 õn küiva || sie oli sin ihel rã-
 name[l] kãlame^hel / vana juntsul ||
 seinã pãl / sie vaktis sëtã /
 *pärumietri ||

(Missugusest kuusest see tehtud
 oli ?) *küse *lili || *küsk juo
 nina kãva kohe *kõver || s /
 nise *sãevipu pü. / sis senest ||
 sie õn sis sie *ilma^õlutta^{ea} ||

(Kui pikk ta oli ?) muo üks
 mietter / vai veel mietter kãks-
 kümmend, ta õli || eia sã /
 *jãmesã õls || jãh ||

(Aga te ütlete need tuuleküümed
 ka ?) nõh / eks nide on pilves || nã-
 seused pünased sükkise / nãmas
 ilmuvas / sevãmosi tãrãvã õt-
 sad || sis iõlõi / tüle kühes ||

õmme on tüls // jäh // isäaert
 veis_colla ei mēntki täise a_a //
 m_h / a_a ikke vahel trēhoas //

Põrmis . Mere võimuses.

süt!
 a_a vahel trēhoas n_hsa, t / sa_a
 ikke juo / *vērkk_e järe s_{is}
 ku akka_s *vilistāmma s_{is} / *āk-
 kiste s_{is} enāmb / n_hsa, t enāmb
 eij, o_a misāoi sāl tēhā / tule
 vällä // et vāhi vāis ku_{is} s_a
 üm_ar kiera_a v_ene // otsa
 ranna, bu_{le} m_iou on / aland
 i_kke // tārvis, olla juo vāsta
 lāinet, et sāt jo p_erā // lāine
 , sa_aand s_{is} akka [tulema] //
 tuleb jo mōni lāine / neli v_{is}
 lāinet kōhe n_{is}u_eust misā
 *m_irravas ja s_{is} tul_õ p_ar, tik-
 ki neit / *üm_olainesi // jäh //

(Missugune lāine see kõige
 hullem lāine oli?) nu_s eia_a, ou

aknas *mürsama s. esimine ei
 õlki ninna aua kisk rõhalt
 tuliväs ikke süres ja *alt *ion-
 sad // nē panevas üle, puksi
 ikke / sisse kohe, ou *põisitte
 *vaid juhtu olema // vahel mõ-
 ni pans viel *üle kēula // s. ole
 *ava kärke vēt luoppima / vällä //

(Millega te loopisite?) oli üks
 suur rēsta / *tüoppi // tüoist ikke
 suurems, vël // *lipitsā üölōi // mēil
 aua sāl mõne, puol üöllā auster //

(See oli siis ostetud rüst või?)
 eiji õlt // omadehtü ikke / plēkkist /
 käh // *sige plēkkist ikke / sai
 lassa tehā kohe kēvāse sis /
 sie ei ment *rüoste eioā lähā
 *lōtsi kā tāmā jāo vahel jāla,
 *älle ja // jah //

(Mis seal venes veel kaasas pidi
 olema merel?) noh / mitä sāl ikke //
 mh // ikke oma *tärviline isa nūō-
 risi, ja Pāykkur, ja // mh // sie
 oli jō kohe / kāsķū // pīrivälve sin

ei laskenut muiou välläci ku,
 ij, old ^(*)aykru || kolm ^{*}kert ^{*}nä
 tuli jätä | s ^{*}üles, ja || pensäni-
 pütel ümsär | --- muottor taki
 juo | ^{*}tõpka enne || nõ | sie oli
 pengoi päl, aga | laine ^{*}loksuttas/
 kõrki - eij, old päl | ümsär ja
 tühi || jä ei säci käimä || nõ
 sis | tulimooi sesämoosi ^(*)alle län-
 net || ikeke piol ^{*}sõuvus nigauna-
 su | ranta | sis sai sünd / pen-
 säni ||

üherra mei olimo iloumerel
 ja || muo | sie oli | ^{*}pärtlibä, ^(*)ai-
 ga, ja | ilos ^{*}pärtli^{*}säike oli |
 ilosad ilmas || ^(*)äh | misä mei
 randa lähme eks mei sin, s
^{*}nukku vähä aiva || aykru ei
 olt käsas, ja akkas sit läne-
 buolt ^{*}tüle | vei ^{*}usppis / äxaja
 nurga tähä ku ^{*}erukäsimmo
 üles || nõ aga sis | muottorisa
^{*}panimo sält tulema ja || käi-
 simo viel rottasimmo veroot

rällä || mh || saimo koto ||

(Kas vergod sisse ka mõni-
kord jäid?) nõ ikke jäi tihti
pälē || ikke | ikke | pane tulēma
ja || läks juo tül ikke väljust
ja || ei tä | meij eumm ole juo
*ninsa *merimehet | et tülä ikke
kärtam[ö] || säp koto || ransasule-
mine täs on sie | *ullu aja/sie ||
sîn votta näē | *ülemäl kiholi
juo | *kili pätti || vene akka
*juskemä ninsa t ei *küle
*türi ei misävi || lähtö, s |
panemo kohe | üks kippu tähä
viskamo nüsriä sie pitä *kü-
ni vähä || et säd ikke | kâ oma
kôha päle teist ääasa | eivä sîn
oli juo *kiviäko | kâhel, buöl ||
paljo sesä *ranta sîn | äukku
öli kuhu said noh läksit
kivi, ota | s, oli || vene pürü
kâ || laija *livaransane sis
eij ole aja || [mo, Jaga | kivi
vâhel öli kâ üks | mones munagod

vällä visattu ninsagu sît / mei /
 küõõiseinã || [ü]ks mietri / mietri
 küs, seitse noh kus, sa sîs sin-
 nẽ / sene *kõliva ku tulo se ve-
 ne sîs / pano menemã || äkkiste
 tulo se *tõgasi *võõga s, kiera
 põõõtte || türi ei küle || aga on /
 küppu on *tõga noh / sîs sie /
 oita ||

Kupp. Tõrmilatter. Võõude ki-
 vestamine ja merre laskmine. Laagist

(Millest see kupp oli?) nõ misã
 vèrko pãl / rivi pãl piãmo, ku /
 pütõõsse || vãhel oli viel sãl küp-
 po, otsas viel lãtter sie viel / pa-
 nimõ *põlõma sîs / ommitõõ vãra
 sai mènna || vãikkine meri oli
 sîs põles || tõrmi oli sie mui-
 suoi *kõõõttas ||

(Vesi sisse ei lãinud sinna?)
 *tõrmilatri ? || eia sãl müt / tõrmi

*pritsis üle / sie kussuttas *väl-
lä // nuu enne ehta viel panel
tuli põlema muisu / omniüks /
kello iheksa ajal vast panel
kive nuu akkas menema sis
panemo ihes veroot kohe kive //
ja viemosi käsa // s vahimo
ku, on / kala et *tamu ka pan-
na sis // lasemo sinne aga
ku, ij, ole s lähme etesi //
viemo tõise, kohta / nij, et /
kuivat panemo sisse, ja / toi-
set tuumosi ehta vällä //

(Aga kuidas te saite näha, et
kala, kas kala on?) noh eks
mei temma veroo, otsa üles //
ots ikke *vahi kätte // sis lase
täkasi sene otsa, ja kupp päl-
le [jä] // jä lähäs etesi / etsima
*kust, *puolt sie paremo on //

(Kas olid ihed kohad igal-
ihel enamvähem, kust ta püü-
dis vôi?) eij, ola // sie / mine /
säl on nemi kül // kuhu tähäs //

(Millal te need kivid panite?)
 kiveid panemo rännas kõhe /
 külae // pär, süli ikke vähet
 ja / ja siis jälle üks / kivi //
 *nuo *umbes kilo, *raskus *või /

(Aga seisis siis seal lenkus
 ka?) äh? // (Kas kivi ära ei
 läinud sealt?) nuo, aga tämal
 on ikke päel ka kõva // täll
 on kõva selm / panes ikke
 sõlme sinne alle päula ja //
 nuo aga vähel tuli tās ni-
 sa, t / põhjast tuli lähti kõ-
 la sis / päri süli pitkuset /
 nüürid panet kivele külae / et
 ei temma põhja // põhja, eu
 lähtö, ja / jävät vel / pär,
 üst kolm sis / siis on kilkki
 *täüs ninna, [t] // mh // jäh //
 eks säl ikke süüise / on ik-
 ke kalà ka vahel *õibe *kau-
 nis üväst // aga ikke enäms-
 jago / *püüä vähä ollä // *ei-
 gä se kalà / *päical *seisa ku

pär, üsõ | trèhvāt | õn || kol-
 mansel üöl enäms eij, òle ||
 nísama ku kàril kã || karil
 kã ku, se | parv | parve
 tülo, s || pär, üsõ õn ikke
 üvãst kohe *pãksu aga || aga
 sís lähtõ mènemã se parv
 õn | kütent, ja || ja lähtõ ||
 setã ju *nãkö èhta || ku
 *parve tülo sís | *kãeagat
 *nierivãt kohe *ülevãl *alan-
 se | ja mutku *võtlap, vie
 *pãls kãla || noh ||

(Mitu võrku te korraga
 lasksite?) kãheksa | *mèhest || +
 neljä mèhe | kolmkümekãs
 verku | --- | kãskümèli
 *kãsisültã õn *pitkes || neli
 rípi ikke || isã mèhe, jaost
 õn rípi || *pitket ei voi jo
 panna kã lisa *viejookso
 vies *vai piolest || mène sís
 tãdã | on verku piiru kã ||

(Aga kuda see veejooku kãib

meres?) nio eks | ku tül | *kust-
 *puolt tül on | on isast tül sis |
 lähtö *juokso alanse läne, puole ||
 läne oülega tulo tās - sije pölē ||
 nio tulo juo käh | ikke kova
 juokso on " sis koke vahi, et ||
 lasē üks niusuune aja vete |
 midä | koke *juonega pölya ei
 lähä piäsi äre lase, s vā-
 hi | nigaawa, ou nāt | *lippas
 mēnnä || niñdaou *jōki *juokso ||

(Aga kas tulest ka olnes
 kalasaak?) nio eks sūn | sūn
 oli ikke enne vānasana, et |
 isä oül sie viep pānnult
 kā kalas menemä || aqa läne-
 oül sie | piäs ikke siija
 vie kevāse sije | sīs tuleb
 ikke pāves *likkellē || mujāh ||

(Kuda need võrgud nii
 paadis olid, kui teil oli 32 võr-
 ku, et nad segamini teil ei
 läinud seal?) nioh || otsas
 on juo siottu kait valmis |

kinni mutku / viska vaid üle
 puurti / näs on juo ihes /
 ihest, otsast äkkat, s // sis ku
 sari sie ripi otsa s, käipvi
 koke ägkuur, ja kiipuu vahel
 ja jälle lähä[õ] // jäh // siels/
 säl ei lähä seio küil //

Kupp. Kupu ligarka

(A kupp millest oli tehtud?)
 pü // pü, ja üks / pitke / tē-
 vās läpi / äkkuu ries // al oli
 *naskust nīsalju, et seisās püs-
 ti // sīs viel üks pien / nāka-
 *nāsuūkane viel *küljēs toisel/
 sēdā sīs nā kancemalle *nā-
 kō, s // sēdā nāhka sēdā üölōi
 *līkarķka // kippu *līgarķka //

(Mille külge see kupp oli
 pandud?) ägkuu külge // kippu
 sait kätte s seneo temmanā ägkuu
 üles, ja ägkuu otsas sīs tuli vērkeõ //

Paat vesilastis. Kalameeste uppuminen.
Vonga võimuses

(Aga kui te nelja mehe seal
 paadis olite, kas teil seal oli
 oma vanem ka või?) niioh mi-
 tä vanemba sál ikes niehes
 ikke / ikes puha //

-- eks ikke tūrimies ja miot-
 tori:st nides olivās // aga enne su
 *seilivenees olivās sis / ikke oli
 *tūrimies keñ vāhtis sitä / seili-
 et / ett ei vė / et tūl ei
 *viskant tōise āre // meil nāt
 sīn oli / -- ūppusivās // kalsa
 *āl on kaise illem̃ // kalsas/
 ku se tūl oli *prūssi / siķise
 òñ nīsuone / nõh / se vīes / lūšB
 *alle / sis / plāu ! // sēsāmuosi
 on sīnt / ūtria rannast / kāk-
 sa miest uppuns // lōi koke tās
 *vesi *lāsti ja / mīsāvi // vēt vāl-
 lā ei sā alanse // ja lāksirātki
 *alle, sūt̃ sie oli vāna / tuhat

ait
 edari!

ü^heksäsasa *seitsensel ästal ||
 nioauwa ku sinne / venemä ran-
 ta || ja sis kolmeü(m)me teisel
 ästal jälle v^s tükki / üppus ||
 ü^hel / èhtal vein üksibäine
 versot / sisse, jä || tembasin pää... /
 [parandab:] vene üles, jä || ommit-
 ko lähän üksibäine toukkamä ||
 *võga oli kä, ja || nüsh || touk-
 kas juo / *tänumine, ots akka
 *ijuma / *esimine, ots kinni ran-
 nas || s^sä, *aiga kui s^st sene
 lähti sät / laine lüöpki poi-
 oitte ja jälle vet täis || lüo-
 sin vesi vällä / *üveste *sü-
 sama || tulim aiasin netti
 üles, ja netti tuli toukkas ||
 midä istusin juo / *ede, koke *äi-
 rut käs, ja || akkasinoi koke
 söusma / tämä toukkas lähti
 aga muisu, ou rannas on ots
 kinni eiga s^s || airusega vällä
 et, *tèmm[ä] / aga / tõrmi lüöp
 põioit^t || *pano vet täis || aga

sät juo / *ilemälle keholi / sāl
 oñ / enämb eij ole vōga / sāl /
 mīsāci / mene üksinäine ku tā-
 has, aca // aca ranna päl /
 keholi päle [sint] / sin on si
 sie murt laine ja / ja se tū-
 lö // *kōe toukka poisitte // jāh //
 ninsa sie on //

sia!

Sõu- ja seilivene. Üksinda randatule

(See oli siis väiksem paat, millega
 te üksinda käisite?) jā / sie oli
 pien // sie üks / metri neli õli //
 meil ikke ülöi vīs *arssina // vije
 arssina *pitkus / *ält *kēlist vai
 *kōlist // noh siis vähane otsas
 on kõrgemmas / pitkemmas //

(See oli siis sõuvene, jah?) jā //
 sie oli sõuvene // senevā sai rān-
 tā, miōsā käij[ä] // käijä ja //
 mh //

(Aga kas teil oli seilivene ka, jah?)

jä || seilivenes olin kã ikke juo ||
 nuo nãt sin enne | mõi kãisi-
 mo kãheeste kãhen veros oli
 ja || veli sie oli sis suureni-
 mas venes || a mõi olimo kãhe-
 geste kã -- kala imulised ja || lãksimõ
 sis kusnetsõvi seroeiga kãisimõ
 kãheeste soubãdiga | sene piene-
 gã || seroei lãks sõiise soovist ||
 no miã lãksin üksikãine sis ||
 a sit lounesolt tãl ja || lã-
 hãn | ikke kã mõi sãli vetã |
 nuo sie on üks puolsõist viro-
 ta || aãkan tãgasi tulemä | ei
 sã || ei sã | lounes puset tãl |
 *tihe *võjga vãsta ja alãnse
 lãõp tãgasi || mãmãrki
 jãrele vãhin et nõh | ulkã ai-
 ga juo tãlsõ et kãlãp |
 vai puol tiet mõiõ | mõi-
 õis nie sãmas kohal || sis
 aãksin puol põiõtte mene-
 mã | nãcãwa ou jãesõ *rãn-
 tã || sis tulid *rãnda art mõiõsã ||

-- misä se isori pätti / vai vene
 oli sie [oli] ninsaan / um-
 merone nahu vätti vie päl
 (??)keisus // sta ku tiilt vä-
 häne oli s, tämä / kansas
 köhe / sinu (?) vai // ei üks-
 baine seuwant tast västa,
 stilt mühuoi // piggutta küll
 et aiva sörmed on *kõueus
 nüt, aga // ei tiile // aga älle/
 *poisi voyga läks //

Vene tegemisest. Mootor- ja
seilivenest. Seilivenega sõitmisest

(A need sai tehtud seal isu-
 rite juures, need [paadid]?) ja //
 isoris olivätki enneaast nüt
 vene tikejas aga / aga müsttor-
 päät tehti sin kännukka ran-
 nas // männikoo antton teki //

(Nägite ka, kui tegi?) ja / nõh /
 misä se õh s // *kõliskü pani
 enne ja / sis pani nioo *rämoares

sisse | *äkkama ja || launas im-
bär || pärast pani veel vitskâres
vâhele || râmkkâresi nîpaljo ei
pânnu[õ] ||

(Kuda need vitskaared on ?)
nõ nîes on | jâlaakkasüst ehk |
*tâmmest kohe nîsimeene üks
püü | vits || nîes ei ole nî jâr-
mesâd kâ | râmkkâres nîes
on jâmesâd ikke nîes mitâ
tâvâ oisaras ||

(Aga kuda ta nii hästi hoidis
ennast nii ?) püüsti vai ? || mis
eks tãmal on tükis vâsta ||
jâh || launas tarvis juo kâ
kâik | veel enne | pâinasa || --
et on *rüöõ vai sie *etimine
ots *nenäga lüöõ vie lâijalle |
*iest || isori vene sie oli tehtü
ninda sama eu | tua seinâ
üles veri tuli sãuoi sisse aga |
männik oli ikke pääsimeister
juo || sê ikke teoi iest | *rüövi
*lâijalle sis || ei tullt kohe isâ

*vimeane *tilaka sisse //

(Aga kuidas ta need painas
sis, need ?) lāuwas? // tämä
suenoas etsas // suenoas //

(Mis seal oli siis ?) tõrõ // pū-
tõros, ja / katlast äuru // [kõ-
hib] õih! // mojah // nūs vst
õnõi //

(Ja mis seal sees oli veel paa-
dil?) nuo muottoril oli *käjut
kã sis kus / mässina, päle
kohe vesi ei lähä // jäh //

(Aga kust te siis mootori saite?)
tällinast tõimõ // vāsa vīstrom //
sie oli sūmest / sūme massin //
vāsa linnas tehtu //

(No siis pidi juba tehnikat ka
tundma, et mootor ikka käis
hästi ?) nõh / meil oli üks ikke
muottori kirsustel kã // mat-
ti āleksander // aga vāt /
*pe:nsi:n oli juo kallis / *vīs-
küme *sentti lītter // muottorbat
oli kã kaldal, ja // ei // lähmõ

seili venea / kën seä / seä
 pensini akka ostama || nu
 menoi ja olivätki / kimmulle ||
 upposivat || [o]liks miottorsat
 olt / tulcki *juonea randa.
 aga || aga *seilitä näväs *juon-
 sivas enne / *ileväs ihe *al-
 oa / randa ja ankanvas sis /
 ranna *bält tulima || a tule-
 *prüssi löi sit kõrgekaldast
 älle ja / pläu / kimmulle /
 olivätki *mennet kaio ||

(Aga kas selle seilivenega mi-
 dagi niisugust päästevööd või?)
 ei ole / küs seä kõi kaiki
 piäs ||

(Aga kus neid seiliveneid tehti?)
isoris kä ||

(Mitme mehega seal seilivenes
 oldi?) säl oloi kä *neljä-*viije-
 geste näväs oliväs *ie serd viije
 mehe / läksivätki puha ||

(Mitme seiliga ta oli?) kahē ||

(Aga miomoodi selle seilivenega

peab sõitma õigesti mere peal,
 et ümber ei lähe?) nõh / seä
 ogoi *t̃irimies / ken ṽahti et /
 *p̃ai piäs *sisama üṽast muou
 jälle mu laset / oice / *l̃ähtiselt
 *juossa / s̃is l̃ähtö k̃auncell[ē] /
 milla r̃anda s̃as / oija ikke
 *p̃ai et k̃iso[13] / koto t̃ieem-
 mälle // *p̃ai t̃iela aoa vahi et
 ṽais / t̃il teise / seili äre ei
 lähä / *äkkiste // t̃il *p̃aino k̃it
 toist ikke nõh / sis olivas l̃iva
 k̃öttis k̃ä // t̃oisep̃röl / *p̃ältr̃ik
 *piort̃is // mehes k̃ä ise ikke
 teises äres viel / muou / muou
 *p̃aina //

(Missuguse venega kõige pa-
 rem oli siis olla?) mu muot-
 torica oli ikke k̃aice *julaemp̃ //
 muotterbätti ikke mu oli pe:n-
 si:ni k̃asas jä / petre:oli s̃is /
 s̃is l̃aks / ---

Noodapiiugist

(Kas siin rannas noodapiiuki ka oli?) ei meile ajal / minu ajal ei ole // ^{*}mutta käisid ^{*}tembamas sin / jüesü mehes vaba / ei tiä kuisa näil sakk-ki ole / nēt / sāl / pèrjatse ranna puul // pilusti / ^{*}lahega puul vetaisid // ^{*}niotta ei ole // setä sāl isoris viävas, ikke // talvel / jã, bält // ^{*}ennevanaste // aga nio ei tiä / kiita não püjãvas //

(Kuida see noodapiiuk käis?) niish [ikke] / ikke ^{*}apajad rajutti / auct / ja sis lassã / ^{*}niotta sissë // mina ei tiä / mã ei ole sāl käind eia //

Rüsa . Kakuam . Serb.

Peetrilõhe. Rüsa tühjendamine

(Aga missugune rüsa oli?) nuo
 rüsal / rüsa sie on / süreä *värõ
 tehtü, ja / vèroolina iimsär, ja
 õn muisoa jämesäms nitti ||
 nõ sis on üks aykkur sāl
 tākā kinni / misä oisa *pērä
 *sirõele / *mā, aisa on iēs et / *mi-
 tā kälā ülespuole kiera ||
 eivä sis / sie / kälā ikke nina-
 ou misäci on iēs / ei tule
 enäms ranna, busle se kiera
 *ülespuole s. lähtõ / *riigaias ||
 riigaias õu || mh || ja sis
 on se *mätka / sālõ lähtõ / mät-
 ka, ja || nõ sis on nēt / kälē
 *nielõga ja kolme nielõga õn,
 nas || nio *nielõgaus on ka
 *pi:sukkäised sāl / et lähväd
 [(?) sahinaa] sisse / aga / muiso
 õu / varodes riimi küll, aga / tä-
 gasi ei oska sis tulla ||

aosa *kà.kku.ä:m sie on jälle |
 toist, *seltsi *rēsta sie | sēl, oū |
 nūsā sie on ikke *ūleni vīs aosa
 kà.kku.ä:m on | *klāsmunas pāl-
 ja | nīes on vie, Bāl || sāl on
 kūt *kārōinas tās ūmsār sēr-
 va | et se silken *toiso | vāl-
 lā ei lähā || kartinas on
 pāl | sēs || kārōinal on kōr-
 ois pāl, ja | sīn on sie kōis |
 klāsmunaseoa sīn on kārōi-
 nas || tūlo sije kārōina alle
 nus ei sā | vāllā ||

(A kuida siis sealt kala-
 mees silgud välja sai?) nus
 kalames sīs aēat, pāt sinne |
 vēne sinne āre, ja || panes ot-
 sat kinni | (?) sāl lähvās
 mēhet | päri kōlme mehe sīs |
 arkanas lāppama nīeauwa-
 ou kalas kain vēne āre |
 sālts sīs *sērōasa testas | vēne ||
 jā | lasetki tāñari ||

(Missugune see serb oli?)

*no *sërba sie on ikke / ühest
 tihedast *veroolinast tehtü, ja ||
 ja nüsugune pitke *värä *täka
 kä viel ninsagu *vilkappa |
 ennevanaste || senegä ikke / senegä
 ikke kähe mihe sai testa
 tämä oli ikke *üvä sür ikke
 pär *püsa läks sisse || sīs üks
 mies votta värast kinni ja toi-
 ne | sene värrega | enne ku kor-
 jap täis toise sīs ku tõsta-
 da || muudu murda varre kät-
 ki || üks votta värast kinni
 ja vala tühjäst ||

(Kust selle kaamamiga püü-
 ti ?) *a kä sin rannas || ka-
 ku, äm kä ikke / *süüavämmälle
 ei panna ku kived on ikke
 põljas, ja pällis | kläsmunad
 on päl || jä nüsama oli iloe-
 büüi | vai sene | lõhebüüi mü-
 sät kä tehtü || nüd ei tiä
 kas lohe kä on viel vai || nä-
 hä eij, ole küski toist müüil |

ennems ikke sin sai / *kaunis
iväst toist //

(Mis aja lõhe see kõige parem
lõhe oli ?) *pietri // päle jäni-
bää[vä] / pietribää[vä] aiaal oli
ikke käice parems // mh // alt-
pärvi mihkel oli sin mël/
*kõrttelis / sie / püdas ise ja
ostas kää // *iesti aiaal maksas
kolm *krusni kilò // noh ik-
ke ku said ihe / ihe kümme-
*silose olis kolmoime krusni //
aga juu / sai juu / kaheime
nējā kilost ja // *vat sīs juu
sai // raha // karu volli sai
ihel ommisöl sin / *känisasa
*kūs kilo // tamäl oli neli rüsa
sies / *pietribääivä aiaal // miul oli
sīs kaks rüsa üks oli / mäl oli/
kaks nädälä sās sīs püä sīs /
tuo kuivama ja / üks oli rān-
nas ja / toisga sain kää / viisküm-
me / kaks kilo //

(Aga kuidas te rüstast välja võtsite?)

*a täänt perä / aukkurt / last
 köis järele, ja / ja sis / lappat
 tämä / varot kōkko, ja // noh
 sis on viel pien / *nuija nā //
 lohe sie juo / *rāpa koraste /
 ennems ikke ku vene juo sāt
 sis // piad ikke *tāmāle pāhā
 lūōmä // tiez *vākāsest *ja nin-
 da, t ei / ei lūō silmä eiā /
 silmä pāle *muio ei kelba eks-
 pōrtti // on *rikkuttu // ältpäri
 sätas tällina ja sält läksivät /
riusti //

(Mis kala veel riisaga sai
 püüda?) noh *sānne läks sis
 siā, ja / *varēllit, ja / *turska
 ja // turska on nūt nā ka-
 dont enne oli setā küē // nūō
 eij ole // setā oli jo kōhe nā-
 hā kui / kui *lōhe oli eiā viel
 *lohesa ei *päistuntki sie oli
 āl sāl / pōhyas // ku *siā
 juo oli *silmas sis *tiāsio
 kōhe, t // siā kartta / lohe süöp

täsa || sie puijäs sis(?)keñad/
rüsä, silmäst minemä jãp
kinni || ---

EMH 2121

Võõras venes

nish | *nãil vanas silmäs
ei nã enãms sesä mã mörk-
kioi *ülouls || ja miä aksen
ittemä sis et | et eij ole viel
mãcia, ja | *linnassẽ*reije | pã-
lãstikku üvãst || aga vana
sirts oli, et | kene venes
sa õles || *miä olin *nãil ve-
nega || mei vene | eij ole neit
mehi rõhkems || sie oli kã
pãrtlibã aial || aga isã, iks
inse tahi oma -- kus sã |
kãngust kã || nõh | kene venes
sa õles ole sis vait || ku õles
nãil venes juo. s | sis eij ole

*sàna *õicust | kàh || àrà nãsi |
misäsi ||

Õdedest-vendadest

(Palju teid oli ? Mitu venda
ja õde oli ju või ?) seitse || kolm
õte || aga nüd olemo kà-heeste ||
üks õte on sie eläs jèhvis ja |

(Kas teised vennad olid ka
kalamehed ?) vanempõ veli ikke
oli enne ja || tüloäs sit sene
tüö ja | läks amierikka || sie oli
tühat | üksäsada üksänsel
ästal || juo, läks || seturist tä-
mä ei mēnt ja | ja sis läks-
ki || amierikkasse || säl viel enne
pietti ihe säre, bäl | sin oli kō-
lelast läks sinne sisse rahvast ||
küs küs olis säre, bäl || tüloä
et ei lastu sis | kirjutas
et | rõuõerisõttu nãõga kã ei
lastu mãle || mères voisis olla

laivase, *Bäl || jäh || miä, elin /
 sõeavās sīs || tämä oli laivas /
porttartiürist sätas sīs miä
 sain kümme riipla / raha || aga
 sāl siri kümme^{*sois} + kümme nel
 ästal || tämä oli *vana pöis,
 ja / jä sīs / ärmastas seda / *ki-
 besät kã || muo näät / sīs tä-
 mä oli mäl jo / aga / ülbās /
 *unestas kräni lähti / kãsi krä-
 ni / kãsi *müroittuse siri ||

(Aga teised reljed, mis need te-
 gid?) üks oli *rätsep || änuusti
 oli lõonalt sai *äsu*krünoi /
 kõlm, tükki / jükku ja äsi
 ja / iäsi niet / siriwat juo *mü-
 reimale / rällä || seamuosi ||

(Aga kust see rätsepaametit õp-
 pis, veli?) tämä sin õppis enne
 ja sīs kãis rüjas / liõitti, änuse
 jüres viel ja / *lãhtileikkust ja
 sīs / kãis / piäserboris / ennevanast
 oli piäserbor || sāl aäkkätti e-
 mias / sīs oli *lãhtileikkaia ||

närvas sin / luipneri jüres /
luipner oli üks / *riise*äri / *pere-
mes // sin sis // sie nüt vast /
ilja^aieou siri / kas ästat / kõlm
sāp siwel , vai / vai nüt siwel
siri // siwel sai kõlm ästa //

(Aga ta siis sin külas ei õm-
melnud?) jä / onpli kää // käis
ikka miul sin külas / nää / miul
sin oli üks vana *pintsak ma
ütlen et tarvis *viska *menema
toist // *äh / misä tämast mene-
mä // tekin vesti / (?) veti
varuot vällä , ja // jä õnui nās
ninna^eine juo kätke , ja tiä
kuisa nū sās üt / *rätseppi
eij ole //

(Aga kus tema elas, kas Nar-
vas või Iltias?) tämä elas üt-
rias kää sin // eks tämä
mänd jo *koto*väimest // noh /
sin tulivat *tulis ja sis / läksi-
vät *lähku , ja / oli närvas nūs //

(Aga kuida vanasti oli, kas rätsepa

juures käidi või rätsep käis siis
 ise õmblemas majades?) oli sin/
 vana näka rätsep / sie käis
 määsae, müösä ise aua / mavis
 sie ikke omblei koto //

Hüüdnimesid

(Mis see Naga-rätsep on?) än-
nus // ännis oli tämä nimi aua
 niusune pien sis uõloi / näka //
 sin ütrias oli juo ioäl iikel
 nimi / eiaä sin / nime järelle mē-
 säoi ei kutsutu // mitte iit //

(Mis nimed olid siis ka?) noh /
ürtta, ja mäije, ja eitte, ja //
kits, ja // jüntu, ja käru,
 ja / nides oliväs juo / minu isä-
 le / [tät... / (pärandab:)] sõsebo,iao //
 jah //

(Mille järelle need nimed pandi
 siis?) käkke, ja // nisa.ma oli
 lapsukasil / kaks ote oli kä

näil / üks oli ämplik // toine sie
oli veel tullema nimega // sie oli
sittur / kaice nimega //

(Kes need ristisid olid, kes
panid nimesid?) ei tiä / küisas
akketti / pänema // sin äi rän-
nas oli / kitse missa / säre
mihkel // noh / käikki // iõal
ihel // jüoi mart // noh küi
sie / s oli jüt / müst // ja sis oli
pärhvälvi kostja sie oli käusa -
[parandab:] jüt oli / martti aia
pärhvälvi / kostja sie oli äta /
jütti // sie oli ka must aia kui /
enäms mustemsa eij. òt sis ää
peräst olet jütti // äijükkan sin
oli ärtikka mihkel ja // mä //
kärstnä jüan oli kükki //

(Kas see tähendas ka midagi?)
ei tähenda / kohe pändi // võu
martti oli mäukku // lävi mart
oli pässi // võski äou oli tüvik-
kane // iõa ihel oli oma nimi //
sit mümmassäre puole menud

kipinäo olivät noh | tuoimas
oli löhna || sassa oli manna ||
märt sie oli mölnijä || sirtuse
juhan oli oli pärssö | rüssi-
sü kärel oli lultti || ninna
oli ioä üks ||

(Ja siis nü hüüdsitegi oma-
vahel?) jä | ioä | päris nime
teist | seä ei tiesant [ei] || nüti
rätsep oli intrüksuon | intrük-
suon oli *nime aoa setä ei tie-
däntki || nüti || enne miä kä
en tiesänd enneu | püa tuli
küoli sis *küälä *küolis olimö |
*ihes e | vèltpa sē sis ütli |
küölmeister ütli intrüksuon ||
aoa muio oli ikke nüti || vèlt-
pa oli sävinenä || näruse jä-
ni oli iki lelle || vai eljässe-jän |
aoa ioä ioä näruse jäni
toist | iki lelle || ioäl ihe oli
nimi *sint || ütrias ||

(Kas teil ka nimi oli vöi?)
jä | ämmä jäni || äou lelle oli |
törösapä | nikulä lelle oli püksi |

* loc: eljässe

māsis-lelle oli kõrtti // kõrtti er-
 ra // lippe sin näber sie oli /
üewitsa // ja tõine näber sie
 oli / äryakas // muiou oli ik-
 ke isum tämä nimi aas /
äryakas // jäh // misä sa tiēs //
 (Kes need Utria kraskad olid?)
 no *üle pää sie külä kaig oli
kraska külä //

(A mis teiste külade nimed
 olid ka?) nus tõisil eij òls
 n̄isucusi [nimesi] //

Anette Raudsoo : miks eij òls /
pütivatsas oliväs / pühkavas //

(A Puhkavas olid ikka keegi?)
 nus *pütivatsas // sie eij òls
 *kraskas / niēs ei kelbans // äü-
veres olivas *rümme // sält / äü-
vere jämast sinne *täha mēnnä
 mētsä pusele // majäh //

Ühtekuuluvustunne.

Omakohus hobuserargale

(Siis oli üks naljarahvas sin?)
 jä | eiä sin, ei | *kõõssettu
 kã ketãoi || eiä sin | *kõhto
 ei mentũ eiä sie tẽhti kõhe
 *omavahel *pliu *plãu *vasta *sil-
 mi, jä || puol tüppi jussi viel
 *lõkkest vällä olivi lõppittu,
 ja trãhvittu kã karistettu ||
 *et *viha *pisõmist ei, olt kõi ||
 *mitte || eã sis sie kõiõttãmise
 muiõu ei tulo ku *kõõsetti
 alane iõsteise, *kãle || ei || mitte
 ühte || vana tõlõõv oli sin, ja ||
 misã sie sis | ju | stin võru
 , pãõõ õmanivõ oli enne ||
 (Ja tema jäi ka siis alles või?)
 jah || rãõõvere lãks sõt || sõtã
 ei, olt et sin kõi | kõhtu ||
 mitã sinne [mennã] ? || kõhe ka-
 ristetti | vitsõõ annetti, jä ||
 (Jah?) jä ||

(Kuida see käis siis?) nus õpori
 värastavärs sin | sitri-volli-ja |
 ja püssi-villem-ja || värastetti
 - ja | viisi viel | kolm õvost
 sēt külast juo mēnemä || mäl-
le maroilt viisi vai | māu-
kult kaks | kerraga || ältrovi
simonild üks || nujäh || jā sis |
 tulivatki üsō olōi | sīn | külas
 oli kohe nāil || üks kōht kus
 nāil tūtlatat, jā || sīnne-ja ||
 misäoi! || mutku vitso! || tusoi
sīs | kāselt vitsat, ja *vinnu-
oetti sāl | jūoi, maroi jūres
 - ja mēndioi | tūppa istuvāt
tūas ehta juo sūōnet, jā ||
vārica, jāni se | sai sitri-
vollilt *kāroust kinnu ja
tempsami māha ütles, et | pük-
sit lähti! | toised aksettigi juo
lūōmä sīs enneu sai pük-
*nalli pūolest *tempa ja pük-
sit *kīnttūlē || juo *uōbōd *kai-
[vāt] | āroā lūōā vāsta kāi! |

eij ole viel / säou [valmis] || sai-
vat *piensä ja *öjsevarous eli
kätös || ja enäms ei *kasous
mitte ihte övost || *vät || nöh/
käibavias küll ikke t' vähä-
se oli | *līga piensettu || aga/
nuo mehet kohtus käioi ja /at-
ruvat ikke *aias sene asja
*oiest aga ikke pärõimne
rupla *läks mihes | atrovatti
tarvis || *nuo ei sä eläväs! ||
*kurat päne luku! || lämbat
ja | känk vesi || lihunikkus
molelm)mat || oboos (k:oobos /
nies || aga annetti *välu sis oli/
*värbus kätös ja |

(Ja eland sim edan?) jã ||
mitte kēloi eij, olt' òost / enāmb
òost vīesī || ennevānaste eij
olt' / tsāri, a, eal juo òosil
*pāssi || noh' / vēi lāks / iile na-
rō.va juo juo vēnemāle / mōi
māha ||

(A viha ei peetud siis nende

vastu enam pärast?) ei || näi-
 gå ei ole misägi käisvõs
 ikke päle sitä sije || aga õust
 ei otlano || üks õlisi sit | mä-
sinse maroi väimes || jäh ||

Kohtust

(Aga kus üldse kohtus käidi?)
närvas || vallaohus sis enäms
 ei | õlt vallaohut | no õli ik-
 ke kã aga sitä süra asja
 enäms ei ||

(Aga mis asja üldse vallakoht-
 tus deti?) noh kã misägi ikke/
 enneranaste annetti võtse ja
 sis ei | kelbano vallavanemast ||
 sinit sie | tõno koo | vai
rantsõ juri sie | sē sai vit-
 sat ja | karistettu || ä minou
 oiks sãna tãllitãciast vã-
 littu || jäh ||

(Kus see vallakohtus asus?)

vallamaeas || eks nico kòhtu-
meheo oliväo juo valla vòli-
koou || mh ||

(Aga kalameestel ei olund ka
niisuguseid omavahelisi pahau-
dusi või?) ei kä kui sin |
vahest vana noetti | ka mendi
sana vahele sis | pändioi kõhe
pliu plau ja | olivi *täsa | asi
*vakanne ||

(Aga kui see püritusevedu oli,
siis pidi ikka aus olema?)
kuida? ||

(Et kui see püritusevedu oli,
kuida siis need jaotati või
oli või?) nõh püritus | sene vè-
ri | jälle ja || sält sis || senevõ
eiji olt misäoi müo || meije *ävan-
oost oli üks | virsta māt voip
olla sie plækki, unnikku kàu-
sel || vaxõn tüli sije äüvere

jāma sīs sai / i^heksāsoist-
kümme küörma ja küsküm-
me plekki päl //

Jaanitulest

-- tehti / *jāniouli pietti ja /
rannas / mūs eij, ölo //

(Ah rannas peeti, jah?) jā //

*uobatti ikke üks / vana vene-
*sükki ja / kive ötsa / panoi
põlema / sīs oli // ütrias oli
juo *müsiakacuoor kã sīs / sie
viel mäyais ja // ikke omã / omãt
lõput //

(Ellis seal veel ümber tehti?)
nuoh istutti ja / näpsu vuetti //
mh // eks jo ole / niures i-
mises //

(Kas igas külas oli see muuska-
meer kã või?) jā // ütrias oli
ikke üksi aia / pietterristil
ja pihkavas sãl oli kãhe

kulä *päle || pèrjätis oli kã
 üks ||

(Kes selle juhiks oli siin?)
lippu || lippu à leksauser ja/
männik, oksi jüri ja || mh ||
 nina sis' jäh ||

Pulmanaljadest

(Mis siis pulma ajal tehti ka?)
 nõh | pulma ajal || pulmas ei ke
 pär päivä püetti ja || jäh || mi-
 tä sis' mäs ku täntsitti ja
 s lõpus õlti || mh || ei ke mi-
 dõri nalja kã | tēhti || vana
 jütti | sie oli ei ke üõlõ: leijer-
 kasti mies || sie | sin | pulmas
 sis' pãnsi | sene | võski sassa
 vai manna oli sie | pilli-
 mies | sene ühte süre kasti
 ja || sis' üks | *vãntã, Bũ kã
 sinne sisse s' jütti mitu
 *vãntãs || sie oli sis' sie nãli/
 (tãmã mägais sis' sãl sis)

mitäsi nää || jäh ||

ei tiä | pulma, aiaast | mi-
täsi || misäsi pahanoust ei, elt
eikä | keysi - - ||

Anette Raudsoo: -- [viidi] siisoid
menemä et ei eltui pulmalistel
siijä ||

Anton R.: mitä ?

Anette R.: menes, kohas vieso
joo siisoid menemä et ei jänt-
ki pulmalistele siijä ||

Anton R.: äh || nää sie oli
joo vana kombe ||

(Jah? Ilismoodi?) noh || läp-
pulises || tuloi kää ja sāl misä-
si nälja tehti aia pirenaises
nies kää menoi vähtima ja ||
vuetti *præbannus ähjust väl-
lä ja || ja menoi || *piräekkat
ja || ja sitä tehti || [orosi]
tervasivat vällä ja | sie oli nää
üks *riimal, *teko nääs liisma
*väivasa || tehti terva siijast
ja | lussitti sikkä | ierotti laijalle ||

(Haigeks ei jäänud leom siis?)
 nō ikke ^xälises kã | milla sie
 terva, s | alane kãis sîn mē-
 res p̄semās sieisä müll, aga
 ega, s vettana juo vällä ||

Võrkude tõrvamisest

(Aga öelge, kas neid võrkusid
 ka tõrvati teil või?) jã || terva
 viesa k̄isõetti | s̄s | muudu ta
 on | n̄tti jãi libesast ja |
 *mätānes ||

(Mis tõrv see oli?) m̄nni
 tero | puhas m̄nni tero ikke
 pitä ol̄[ma] ||

(Ise te kogusite tõrva või?)
 ei || k̄ais | k̄aupmes || ise ei
 tehens || mh ||

Kallaspappi

(Te ütlesite kaldasaksa või kallaspappi või, kes need olid?)
 *kallaspappi oli ennevanast ikke
 ku, ju! kala päre tuli sis
 sie | ku randa, bäl | [paran-
 dab:] kalsa, bält *vippas | ku-
 ku, buole | menna | vekkoga ||

(Ah soo?) seä ülöi kallas-
 pappi || aga kaltasaksa sie |
 köht | sije | sie pansi *senevad
 et | *kärsona, mehes oliväs
 sin || vanäs ||

(Aga kus see kallaspappi nägi
 siis, et kala tuleb?) nõ vesi
 *virvendä koke ku väikkine
 on sis | päre tulo || ka eak-
 kat kã üleväl || eia | müisu
 ei pane täheleki, aga || sie koke
 ku | vesi *läioip keväse sis | koke
 nindaon | pien *tüle *virta oiks/
 vie, bäl || olette rannas käinet
 ja | ujumas keväse? || (jah.)

Viidikad - angerjasööt.
Sump.

(Aga kas mõnda kala kal-
dalt ka siis või ranna lähe-
dalt sai püüda, ilma veneta?)
ei || v^õsi^õko || *v^õsi^õko n^õed
*àngeri | p^üsäjä^s n^õet *t^õmbasi-
ras | pien | nuotta eli s^õn |
s^õne^õä [v]õttarivas || n^õis eli *p^ä-
sulo k^õhe || s^õne^õä v^õttarit
panivas oma | v^õne sinne sump-
pu - ja s^õs | l^äksivät | angerja
õy^õesi p^änema s^õs s^äl s^õõttä-
rivä^s || s^õe p^õsä | angerjas ei
õta k^õui õⁿ | *s^õrus s^õõttä ||
aga piä^s n^õnda p^änema *s^õljä
*õimu | ält - et | vai l^õu, va-
hels [et] t^ämä elä || s^õs *votta-
vat s^õret | mitä eksportti l^ä-
häväs ||

(Ja see sumpu eli siis?) v^õ-
n^õs || v^õnes on k^õhe *s^õmp^õ n^õ-
s^õune s^õs | s^äl on v^õn^õ kesk-

kohas / siēs- ja / sāl elävätki
 niet / vōiikkao // nioo oū / neio
 oli nu rānnas pājō // jā //
 nioo sūvāo jälle seā / ku
 nioo pūijād - ja pēsēt tiāo
 sīs tuleb māja, ja niska nū-
 suust / vēt sīs sāl / sētā
 sūvāo / silou *māja // niet *kā-
 larandades oli isāl puol / ei-
 gā neio mūial eij ole // piē-
 nes / nī - pikao //

(Siis oli väike noor niusugu-
 ne?) jā / ästi tihē // sēneoä //

Noor. Vorot

(Mismugune niid see noor siis
 on, rūsast te rääkisite?) nuo
 mustla / nussal on māes *rēt
 kähel puol - ja / sīs *pērā tā-
 ka / panes *etsa rāntā ja sīs
 akkao mēnemā / veneoä viet
 *nigaiwaou sie üks / reis on

läpi sis paneo / *pèrà sisse,
ja || paneet toine || niõrid ou-
vas mäl rannas || nio / sin
jüesü, mehet vëtäsivät / sis on
mäl on *võrõt / mineoä / ümbär
s akkaavas võrosioa mieraämä||
kui pitket reijes õu / moni on
jus / ikke kã / kõlme süloä
vettä ||

(Aga kui teie paati tõmbasite
võrku, kas alati käsitsi tõmba-
site?) jäh || ikke käsitse || aga
nies / käläs sis mitä sãl rei-
sis õnvat, ja sis / rüsa / [param-
dab:] vai / nüssa, berä kohas
nies lähväs ikke / sinne / pè-
rã ja nies sãt kätte eia /
nèist / küioi, paljo ei tule ||

Siiast

*sija *parve sie *käip koe /
*nibauwaou *nënäoa *rantã /

*küivale || jä || *kuto, aial ku |
 tulivad, sis nigaivau nena
 küival | sis | mieraõ ümsär
 lähtö tävsi || rannas koke
 sis | nõh vene | meil õn | isori
 vene nina t vähäse ijeõ ne
 pääl || sis säls alt läpi nin-
 oa, ou trükkis toisi alanse
 läksivät | üles || aga ikke rän-
 na, puolt tuliväs || ^[kangemal?] meil
 õlt, ku | nien sije küse, ek-
 ki | sätte | viel rännast || ran-
 na, puolt tuliväs | menoi üles ||

(Ah siiga nâis siis kudemas
 sîn, jah?) jä || tämä on rohkeus
 sîn vîsi | vîsi nâri kohal
 sîn õn sie | sija kute ikke |
 on suurem osa õlt | sîn || sîn
 on nîsugune *krüsa *nâri | eij
 ole *mînakko || *merekrüsa ||

Lüvalest ja kivikammel

(Aga kus see lest, kust, teda
 püüda saab, lesta?) nõh / sie
 õh / sîn kâ || lèstās / nico ||
 *lîva *lèstā ja *kivi *kàmmel ||
 nico lähvās juo / sîn sivel
 ku sai kâijā ijuvas sîn
 sâmas ~~sîn samas~~ kehvi pâl
 koke *sikkelus lîva sînē ||

(Ah see?) jâ / ku lähās lîki ||
 pèitto ||

(A mis nende rahe on?) no
 *lîvalestal eij ole seoa / kive
 kõrda pâl || *kàmmel on sî-
 remb ja sîs sell onvas sêl-
 jä Bâl nîsuvine *käre *kõrs ||
 üellā / *kivikammel ||

(Aga kuida see lesta sinu
 on?) nõh / vilttu ||

(Kas seda vilis ka õeldi?)
 nîs eks nîs / oli juo nât sie
 juttu seâmosi et / kâisi || tule
netti râsi siä ehk tiäs! ||

Anette R.: òle vait | ei mìnna^{ei} tule!

Anton R.: kàlat' müss, ja | ja sīs
*sītā | noh mīsā sīs ierigoas tuli
nūt kà üks kàla, ja mīda sa
sīs | nīmi nūd sēlle sāb, ja ||
a kāmmele sie òlvi sīs sesā, s
kūll ja sesāmo si kīerān
pā : ierigo! | ja sū jaitki* vilttu!
rākkivās nīna vānas, rahvas
asa | ei tiā | paljo sel tēt
on || mh || noh || nī || nūt enāmp
ei tiā mitāsi rākkivā ||

(Aga kas sīs seda òeldi vili-
suu ka, võib nī òelda, või
mis see on?) ei ikke | kām-
mel ikke ielvi ||

* * *

(Kas mõnikord torm midagi
tõi ka asju või, viskas siia
randa?) noh | eks ta ikke
sīn | mīsāsi viskano || tūl | kui
sa | pūt aajat ja nēt tulevat

* Lindilt kuulduv selgelt jaitki,
teoreetiliselt võimalik jai~~kki~~ 'jāigi'!

ränoa aga //

(Aga kas sin ei trehvanud
olema ka nii, et mõni laev kus-
kil jäi karile või?) ei sèä
sin eij ole / eij ole // ei s
kari päle nämao eij ole / sè-
tä eij ole ole //

Mõisa meri

(Aga see meri vanasti, kui mõi-
sad olid veel, kas ta siis kuu-
lus mõisale või kuidas see oli?)
kolm virstä / rännast // mei
maksasimmo juo *päronille /
*rèntti sata rüpla ioä ästa //
ranna *sält / sis voisit panna
sinne tämä mä kohta // a
müidu sie oli mèricülä moisa
jako // sit sinicive kari ja /
sie oli mèricülä moisa sè-
nest ei üolind maksa aga //
väivara moisale erräle jä /

paron kõrffile || ärä mène ||
 aca misä sie kõlm, virsta | kà-
 ri on *äl | *üleväl ei sä mi-
 daci || sîn oli kàsmüme sèitse
 kalamest misä sie sîs oä | neli
 rupla mehest ||

(See oli siis muldrahas, jah?)
 jä || tsäri, a, eal || sätä riisla |
 iöä ästa || aca *särelaset | pü-
 säsiwä säl, ja olivat nio |
 ma, i tiäsi paljo niit maks-
 siwad | säl | tämä mä goha
 oli metsäwahi mä ^{sîn | säl, metsäwahi mä} eä jüres oli-
 wad | kõrttelis ||

(Ah saarlased?) jä || niit
 tuli kèwäse juo püijetti
 einä, a, eäst sätte | sîs menti
 kòtõ || *kàrisük lõppes ||

Põllutööst

(A millal te siis seda põllu-
 tööd tegite?) nõ sead põlsu

eij, òls neli èxtari / sene (~señ-
ne) teot / tüss vähel / vai
nèrè[?]oäimise vähel viel vällä ||
òmmiäko pisi juo / menemä
våra || kella üks üöse lækst
juo vèrko tüoma || muio juo
kui jäivät / kälät / sije /
randa *päivä, *käte sis læk-
sivat *pèhmest / *tümäst ja læk-
nevat vällä || nès oli ikke kel-
la küvest juo / *òtsaga küläs /
òbozoga || silout, ja || sis tulit /
seis, ja / lækstiki pèllole ||
misä sie oli / nüsrel, mehel ||
netti teoi aida üks, baine
*puhas || nüs on rõhto täis
nünsat / *nõkelased || *kala-
rannas käis kà viel làhti
tekemäs ||

(Mis, oli vastas siis, kui te
merelt tulite?) ja || aga ikke
ku vanast jäd sis eij ole
misäoi jõutu || nüs on sie
aida vaid üksi aga / mitte ei sä ||

EMH 2122

Kolhoosist

sie ka:lu:os *akkas / ikke
 päle sõta kõhe, aga / aga et mi-
 nä olin kälames sis / rännas
 säl / türsämä rännas ja // --
 akkasinai säl käimä ja jäi-
 oi / jäinai *ka:lu:ka:lu:osi // en-
 ne oli meil ikke oma / ka:lu:os
 sin *arttēl vait / pien sin oli /
 neli pätti käis // kälju nimeli-
 ne, aga / pärast pandi kōkko
närva ja närva jüestē ja //
 ja sie / kälju kä sis // sis pan-
 tiisi nimi oktober ja nio olen-
 oi oktiopri lise // sätämüosi //
 (Millega kolhoosis alguses
 püüti?) vērkkus[ä] // sie / ver-
 out' oli ja // st / ka:knuä mi
 pük sie tuli iljems / ästat kum-
 me oli juw / *müõsä kui / vor-
 out' *nirka visetti // aga ikke sükisel

sai käija / keväse enäms
ei ole vèrkku //

(Aga kui te kolhoosis hakkasite käima, kus see majapidamine siis?) eks mäeasimine ikke oli sin // ja niet / kala / ka:lu:osi / õbune- ja / väyker- ja / niet läksivät / ka:lu:osi *kija / aga ikke minu käs oli mittu ästet // pärast juo enäms ei / joudano eina tähä sin akkas / niet küla, kayat käima kuos- ja / ja sa:hvi:osi kari ja / ja sis õbone / antsin *ile //

(Aga nüüd see põllumaa, see kuulus kolhoosi alla?) sa:hvi:osi // see / sinimä sa:hvi:os aga nüüd läks jälle närvaga ihte / nüüd on närva sa:hvi:os //

(Aga kas võrgud... andsite kolhoosi või kuidas?) ja / kõik puha / misä oli // vèrreut- ja / ja miottorbasid //

(Aga kas need kalamehed

läksid kohe kolheori või jäi veel
veel omaette ka püüdma?) ei
jääd keski || mh || kalamiest
võeti ikke üvä mielea väs-
ta, ja || neit' oli ju väha ||
eks sinne põlluka: lhu: si kã
oliks võetud, aga ei tahtnud
mennã ||

(Mis te tasuks saite alguses?)
nõu ikke rãha *tãnu oli ||
oli nõrm | ku palju pisis
ãndama sis | silku püsã-
mã ||

(Sis oli ainult silgypuue
või?) jah || silku ja kilu ||
arvas vergus nõt tulivas
iljem[B] | milla oli see kap-
rioni aio akkas | sis tõi ||
(Ja mis siis püüti veel?)
mis? ||

(Kui arvad võrgud tulid,
mis siis veel püüti?) sãa ja |
misã jõhtus sisse | ahvenat
ja | kãik lãksivat ||

(Aga kas te lõhet ka veel
 püüdsite?) ei püüdnud // lõhe-
 rüsa oli ka ikke / õlemas
 aasa // kohe ei / võetud sül //
 sül ei jät // maa-aita ei jät //
 *li:hükkene *ots oli // mul //
 oli / üks üks pära valmis
 ilma *võrre pa:nemä:ta sül /
 selle panin *võrrele ja //
 maa-aita ei jät ja / ja sül
 täna ei tehtu ka enam //

Rüasast

(Kui pikk maa-aita oli rü-
 sal?) *maa-aita oli ikke / pä-
 le sasa sülsä / sasa kaks
 kümme ja / kuusa sedä *lina
 säi // noh mul üks li:hük-
 kene *jup oli se / kolmaime
 viis sültä // senev ei sänd
 [lõhe püüda] //

(Kuda rüsal need ankrud

pandud on?) niioh || üks
 on *pèrà, ankuur ja sīs on |
 *püsa, ankerut, ja | *nüröa, an-
 rut, ja | ja sīs *akkarat |
 *mā, aija *ankerus päle || *pä-
 rises || *päri viisi ikke pän-
 na | s üks tēiseppole teine
 tēiseppole || nīj-elt ta *oikest
 seisaj | otsaga ranta ||

(Ja peal otsaga randa ole-
 ma, jah?) ja || kala ikka
 nina | *pikku ranta iju-
 sie | mā, aia on iēs nā sie |
 ei enāms *allebuole ei kie-
 rä | kieräb *ülespuole ja ||
 sīs lähäpki rüüsa ||

(Aga kus need puusaank-
 rud olid?) *püsa, ankerus oli-
 vät sāl pèrà | vai sene |
 *mätka *sü päl | et oisan-
 vas mätka iast lähti || ja
 *nüröa, ankerus sie tuli juo
 nimeune *ärttu, muosi tēhä
 sīs | nüröa, ankerus olivas sün ||

ioäl püsl oli *terävat* *nurgat*
 kaik valstul / ku kala läks /
 sesä mää aisa / vai ringa aisa
 müüsa sis / jälle terär nure
 kieräs sit üles ja eigest / pä-
 nivi / minemä sisse //

(Kuida seda kutsuti seda
 maa-aial nende kokkupanemist,
 kui need linad kokku saipan-
 dud seal?) mää üt // mää aisa
 olisi jälle üks ja sis oli ring-
 aiaa nides oli eraltti / sis oli
 matka / sis oli perra //

(Aga mis see jämunine oli?)
 jämunine[ne] sie on sie / üle äre
 tuleb nie kaks paela kokku
 aiaa // sisä müüsi // ja jälle
 lüeksut päle / jämunä // mü-
 on niel / mää aisa oli ikke nel-
 jäst tükkist kää ja vijest veel
 pikkes oiks tulles liia raskes //
 aia sis / käis lähti // kokkopa-
 nemine s, sie üldiselt jämunine
 ne //

Veel kolhoosis kalapiügist

(A kolhoosi piügist nüüd veel edasi. Kui te enam võrkudega ei piüdnud, millega te siis hakkasite piüdma?)
 sis ka: kku^ä. m[isat] // jäh // pe-
 räst oli ikke juu isä kàhe
 mèhe päle ka: kku^ä. m // nuo
 sie oli aimult / kute piük //
 *ranna, *päl / kolm ja piül
 süla / kõrret ja // üks oli
 kà meil kübe sülla päle
 misä sai *ülse karile panna //
 *ranna, karis nìed olira [2] /
 kolme sülläset ja kolm ja
 piül ja // neli sültä vette pan-
 na //

(Kas te siis veel talvel ka käi-
 site piüdnas või?) ja käisi-
 mö // talvel piüsimö ja *ält
 ikke nerkküseä //

(Siis läksite jälle õõsega sinna?)
 ja // õõsega jäh //

Jää tekkimisest. Jääriiduid.
Peerüdad jääl.

(A millal see jää hakkab
tekkima?) nuo sie kuusa il-
mas // külmäs sīs tulo jušen-
ne jõulu / *va_{el} jä *pä_{le} aga //
mõni aasta ei tul_{le}i // tül on
mā pü_slt sie ei lase_i jät //
vies älatte mü_sä rānsa /
*kõrju sinne üles ja sāl sulas
ärä // on_i läins // akka_i ne-
re pü_slt tül eivä sīs ta
tuos älatte lisä // rānna pü-
le // *jā_is //

(Kas seda ka on juhtunud,
et olete merel olnud, kui jää
tekkima on hakanud?) jāh //
ei_j ole // sīn ihel sü_kisel eli
vähä rānsa / äeas *ihmä
sēnwart et sie / tü_rsāmäl sie
kāst sie akka_s *kõrjuma ei
last just rānsa prätti // sie
siltä //

(A kust te jääst tundsite,
 et ta juba hõbeut kannab ja
 võib juba jää pääle minna?)
 nõh! ku enämpi silmää ei
 *päistunu vêt sīs arukasimo
 mēnemä || kähēcūme kūwenod
 āstal lāksimō | kūwentel jā-
 mearil || sīs oli kã ia pūk
 ja || ja ihes, āvansos *ālan-
 se || kūmme nātälä *ūht *jūsos
 kōlmeecūmme esimisel āstal sīs
 oli kã ia pūk jälle aosa
 mūison | mõni āsta ei sã ||
 kãisimō pūrvimas kuo ei sã
 misävi || ja sīs | nēljacūmme |

seitsmēnsel vai kãheksansemal
 āstal sīs oli iäst kilū || täl-
 vel || sīs olimo jusa kãlhi-
 sis || ikke sã | sai ikke vahel
 vīs *pūsa veroust ja || kōlm-
 ja nēli || aosa sie *kilupārō oli
 kã vast tūls | sesã pīsīs *riht-
 limä ninsa, i pār, sūlsä ikke
 oli pōhjast *lāhti || pōhjast *ilē vīl ||

(A millal see kõige parem kilu-
 püüki müüda on?) niisk / ikke
 oktu:ɔɔri küs // *oktu:ɔɔris ikke ki-
 lult / ankavas / sis nas on ikke
 kieve / *innalisemmas, aga / *ranna-
 so // aga muiou //

(Kas tulul süa seda jääd, mõni-
 kord nüseguised mäed ka ajas või?)
 i:heerra a:as // ankasiimmo üks
 kõlm / kilometri sie oli juo /
 tiä misä ästal sie oli / sis
 a:as ranna piiole a:as ran-
 da *rütis ninsa süres / kivi
 västa ku tülo sie jä *liiusles
 üks / sije / västa sürt kive sie
 kätki jäɔ inniuko sis / vīmäst
 sie jä *lauma tülep / üle süre
 kivi ja alatte tüles mutke
 kinkup / kätki // üle kive
 ja jälle üks ninsa t / tüppa
 *küulus sesä *praukkumist //
 sis toi vērūt kã *lisemmal-
 le // jäh // māmārgis *näittäivät
 kõhe, et / et ikke üks kõlm *ivä /

kilometri on / ranna puole //

(Kas alati oli ikka üks tee, mida mööda te hobusega sõitsite ?) nio ikke viltas sai panna eioa muisu ei sã / üknisäine // vähã sinne jäi jäi kül talvel, aga / kevãse puol juo, *märtisõus ja sīs on / juo tie / enãms nioa ei tuiska // muisu aias *tuis- ku // muisu ei ole jäi // et oska koto kã tulla kui / jimea *pãle jã // viltas pusti // jãh //

(Kui võrgud sees olid, kas ei juhtunud ka, et ära jäätas see auk ?) nioh eks sē / ikke on jãs iõ õmmikko aga ta *tũraõa lĩõõ lõhti // tũraõa lĩõõ lõhti sīs veri *ãirajõ ko- he //

(Aga talvel need kalad külmunud ära ju seal ree peal ?) üsh ei nãõ nioa / *jãhã //

mõnes ikke lüksiväs müist
oli *jättäni kà ulgas // aga es
näs sülä //

(Kas talvel ka olid ikka
vastalised, siis kui te tagasi
tulite?) eij. öls // sīs oli juo/
verest väläs, ja // jäl tuli
ikke tehä puhtast ja verä
täcasi panna // sīs //

Sõjapaost tagasi

(Aga millal te nüüd, kui te
tagasi tulite sealt sõjapaost, mil-
lal te siis unesti merele läksi-
te sin?) kõhè // nīcui sài |
vērout. mā ei tūontki koto
niet vėinoi kõhe | tūrsä v. älle //
äsèrist tulim //

(Ah siis enam sia Utria ran-
da te minna ei saanud merele
või?) èi // sīn eij. ölt enāmo
lūpa // sīs oli tūrsämäl ja

tõilas ja enne oli veel säl || --
narva jües ja narva mehed
 käisid püüdmas ja | meres ja
 sis | türsamäl ja tõilas || ja
 sis ei õlki enne ou | säl asè-
ri , randa | pürtse seä enäms
 ei tehtu aoa nüs on juo
pürtse , rannas kà pük || asè-
rist | tulimo mèi vällä || a
pürtse , mehed aetti kà mene-
 mä kodons || ja rants oli kin-
 ni saksase ajal | minis sis ||

(A süin rannas müne ei ol-
 nud või?) òli || rants oli ik-
 ke minierittu pühas || mäea-
 ümbrä kà , ja || mh ||

(Aga merel ei juhtunud ka
 müne nägema?) èi || nüs on
 ikke põhjas | laivase jao[st] |
 süvaväl viis ||

Võrgusilma suurus

(Missugused need võrgud üldse olid silmade järgi? Mis kaladele tehti võrgud?) küüda?

(Et missugused võrgud, mis suurusega võrgud olid teil?) ah viisteist millimeetri, ja 1 neliseist kolmviieks, ja küsteist se oli liha 1 ära //

(See oli siis mille püüdmiseks?) silma // a küu seda oli kaks-teist 1 millimeetri //

(Aga kas oli arvemaid ka veel või, arvemaid võrke?) mis nio oli suure kala püüja jaost // nio on kolmeime kaks millimeetri, ja 1 nelikümme[ns] //

(Mis selle 32-sega püüda sai?) ahvena, ja // siia, ja // varil-lis kä 1 *löiväo sisse, ja // tüli-silmät, ja //

(Mis need olid?) *särjet // sär-be seda üöloi *tulisilma // koha

ja || *kõha sie *plõtniuku *päivä-
balk || kolme kilose saio ikke
sõs | kruun kilo ||

(A plotnik oli kes?) kei mäia
ehittä ||

(Aga neljakümnesega, mis kala sin-
na läks?) mis sinne juu süre-
mat || eioä nämä sāl silmäs
kinni ei ole | tämä lüüp kõhe |
akkar rāpama lüüpki ümbär
[eioä tämal sie vērko ei ole
nē kõre ku vēsteist | silmä |]
-- panes ennäst *piuntri | tcepi
*piuntti ja | ja õnõi | sāl sēs ||

Võrkude purenemine. Võrkude etimine

(Kas mõnikord veejooks võr-
gud ära ka viis?) vei ikke
mõnemä kää vahel ja | rejis |
[parandab:] revis purust küē |
tormi kõva ku oli || eks ikke

enne talou, ästän mu äkkat
 käimä ja verko vähä sis/
 tiepi kähjo, aga || aga kui /
 verko juo päljo sis säs ikke
 panna toisi vähesta, aga || nō
 kui / sie / sin miä akkan
 käimä käh veroga / sis /
 läks kätui / sis olui / jala-
 mies || milla netti jälle paran-
 das tervest ||

(Kuda neid oliti, võrku me-
 rest, kui kaduma läks?)
 ⊕ ä* / eks sine test oli juo sie /
 *nära || *akur || *akur üölxi
 sis laxis põhja, ja / setä-
 muosi sis / vetäsis eesi täa-
 si seda käh nägawasu jäi
 kinni ||

Kalade kauplemisest.

Pritsniegad.

(Aga kas seda ka mõnikord

* (taibates küsimust:) aa! ahsoo! '

juhtus, et te kalast lahti ei
saanud, et ei olnud ostjaid?)
iesti aial ikke oli seä / noh
sis oli õbone õmal panis obo-
sk] päle / länis / küla *mü-
sä käis ja / olivi müsu //

(Aga millal need pritsniegad
olid või kes need olid?) nēs
oli ikke kes ikke / õstasivad
rännast ja käisivad *kauplemas
nēs ülöi *pritsnieka // nēs ise
ei püädä // meil oli sin vana
lütli ikke / sie *päpritsnieka //
sie käis ikke isä päivä kevä-
de // omnikko pani kuisma
päle ja / möi ära ja // narva
tutul ikke käis toisioa / sält
tuli jälle üöse tävasi / omnik-
kost rända //

(Ja palju ta siis ka vahetam
sai?) noh kuidas inä / oskas
*pidä // rännas maksas kümme
kobeika sata / *ä säl möi moni-
sord kä käeksadeist ja maks-

kümme / vüsteist sie oli ikke
 *älaline *insa // oli sīs rannas
 kàhëksa ehk / ka,ksa kòbikall
 noh sie oli / sie oli juo vana
nikkela[i], a,ial / ku kõlla viel
 oli valitse,ia // mh //

Oma majapidamise alustamine. Maja ehitus

(Aga kui teie hakkate oma-
 ette elama, kas siis see talu oli
 ostetud talu isal või?) äijä ^{stas} ~~ole~~ //
 sie oli kolme, päirä *küntli //
 oli / sie oli / neljast jätetu noh
 sīs meī saimō / meij, isä sai
 sīs / üks *neljändikku sält /
 kolmeime kaks *tinnu oli sūr /
 sai kàhëksa tinnu // -- noh sie
 oli kaheime / teisel ästal ja
 esimisel ja / sīs kui / mei sījje]
 tulimo sīs olimo juo kà / miä
 tulia sõturist / kakskü(m)me

üksa ästa vana || kaheü(n)me
 esimisel ästal || noh siis | üks leh-
 mä kä sain - ja || siegi oli *äher
 viel || kuisa siis äkkasid *päle ||
 mh || mutku võtta *pimämanerol
 *sējācotti - ja mēne || kümnelitrine
 sējācottis ja vijelitrine *kās - ja ||
lāgnale || sie on ninda - ei *me
 teko || mh || nūt | pimāmassin
 kais sije | ranta | kälta päle ||
 pärata saimū | aga enāms leh-
 mä eij - ole ||

(Aga siis te kodus võid ei tei-
 nud sellel ajal või?) ja tehti
 kä aga palju sead võis *täis
 siis õmale süija | ku *rahakosk-
 ka *küski - et sänd ||

(Aga mis põllutööriistad te
 siis soetasite endale ka?) *ätra
 ostasimma kähäle kōko en-
 ne | jūoi mihulisa || jäh || õso-
 *settoika sene ostasin | vairaru
 lāsal | vai sēns *õksjonilt sēa-
 vä | vana *prān sie | vāsis senevā

läksin talvel metsä || sain puol
 siili puos päl[ē] | puol ties tuli
 ja väsis || misäsi | lausi puos
 maha tule övest puhkama kö-
 to | kaks päivä olin köto sis |
 käisin vein | puos vällä ja ||
 no sie üks vana vilets oli ||
 sai sis öpose osta juo || kärst-
nä juhannalt sain raha velka
 ja || mausas känskümme neli
 tuhat sentti || nō sis käisin |
 olinci viviconna metsäs eläsin |
 nätal ötsa s, tulin köto || lämp-
 pa ||

(Miks te seal tegite siis?) pälk-
 ki vetäsim[ō] || pälkki vetamo
 -- || sāl olimo sis neil | rät-
serä poisil kortlis ja | meit/
 meit oli sint | ikke mittu miest
utria, mehi || nō sis juo ak-
 kas sie elo menemä vähä |
 juo | öpone oli juo enämo
 ei väsin, eiä || misä sa sis
 ties || oma orone näit misä |

mineä koto tulin / sie / koto
 oli sin üks vana valae / sene
 säkslasest võivat // minä / mü /
 valae oli enne ja oma misä /
 oli parem osone sene mõin
lippule / mineä sõturist olin //
tärtus // jäh //

(Aga siis selle maja ehitan te
 juba teie või?) jä / sie oli tu-
 hat üksäsasa neljanoel ästal
 mä olin ikke juo kolmeoost-
 küme ästane / põisikane // nea
 launas ikke minä juo võtasin //

(Aga kust siis isa palke sai
 ja materjali?) se mēi ostasimmo
 vana maja / se oli / *salvettu
 *üles / säls, otsast oli / on piis-
 veli vei minema // leikkasimmo
 piislest iesti aial // ja siis /
 lauhamatterjäl misä oli väia
 sesä mä käisin juo jüesüst
kassinovi *lauwasavõsist tuomas //
 mujäh // siis oli *jappani sotal
 sell aial //

Raudsoodest

(Kas teie perest mõni jaapani sõjas ka...?) ei käines // mei olimo piienet, ja // kolmeoist-
ästases poisikaset // teiset oli
viel miirenmas // martin oli
vanemus, ja // se i ment // sie
kä ei kelpans // viel oli nior
ninda paljo //

(Mitu põlve teie vanemaid
siin on elanud, Ultria külas?)
nõh // mina olen neljas // rein
on viies // üroo on kuues //

päle ruoti sõta mõhe kuke vist //
sē // sē rautsō tēno jāns sijē //

tēnol oli kaks poisa // jān ja
mihkel // nuo ja sis jānil
oli üks poisa mārt // sis //
māroil oli jälle // jān // ja
minā olen jāni poisa // ja rein
on sis // anttoni poisa // üroo
on // reinu poisa //

(Ja ema oli ka siit külast või?)

emä oli pärjätse, külast || promen-
meno sündin ||

(Ah see? Selle Villem Promen-
diga ühest või?) villem proment-
tille oli tämā tātī vai sōse |
isā ües oli ikke *sōsed ||

(Aga ema õed olid?) *tātīs ||

(Ja siis see isa talu oli kogu
aeg nii põlvest põlve ühe koha
peal või?) jā || sillä jürest ak-
kas päle ja | läks nīganva
ou mere rānsa sāl oli nīes
*pēllomās aōa kārjamā oli sie |
sīn || eīnāmās oli viel sinne |
rievnikku puole ||

Suvilatest

(A kas siis nīisuguseid, kus
surtajad olid, kas neid ma-
jasid oli ka igalühel sīn või
kuidas?) iōāl iihel eij òlt kī-
lās aōa ikke | sie *kālōāāline

oli täis // kellel ei ole sie /
kuintti sije / mēre maldalle
juoksi sie tēki // ja oli jäl-
le / saksas ise keē ehittäivās
sīn oli / iks professor mēijer
tārttust ja / ? sīmi, ot oma
maia tēi ja / sīn oli mēi
nāser sēltsov // sīs oli / krūn-
ralt / jälle oma // ---

